

**Bakıda
ər arvadını
boğub
öldürdü**

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 22 iyun 2016-cı il Çərşənbə № 136 (6457) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

ABŞ və Rusiya Qarabağ məsələsində anlaşılıb

Ekspertin fikrincə, hazırkı durum müəyyən mənada Qərbi qane edir, çünki Rusiya bu yükü öz çiyinə götürmüş olur

yazısı səh.9-da

Tofiq Yaqublunu türməyə buraxmadılar

yazısı səh.3-da

Ata azyaşlı oğlunun ölümündə məmuru günahlandırır

yazısı səh.14-də

Manatla bağlı bədbin proqnozlar

yazısı səh.11-də

Hədiyyə adı ilə rüşvət qadağası: ABŞ-da da var, Naxçıvanda da...

yazısı səh.13-də

Tələbə kreditləri-biri yaxşı deyir, biri pis...

yazısı səh.10-da

Məktəblərdə attestat pulu yığılır

yazısı səh.12-də

Bu gün ömürlük məbuslarla bağlı mətbuat konfransı keçiriləcək

yazısı səh.4-də

Zahidov qardaşları onlara görə həbs olunan qohumlarından danışdılar

yazısı səh.3-də

Antiböhran koalisiyasının dağılması xəbəri təsdiqlənmədi

yazısı səh.8-də

Ramazan ayının 16-cı günü

İftar 20.31. İmsaq 03.08-dək (QMI)

16-cı günün duası: "İlahi, bu gün məni yaxşı adamlarla dostluq etməyə müvəffəq et! Belə bir gündə məni pis insanlardan uzaqlaşdır! Səni Allahlığına and verirəm, Öz rəhmətinlə məni əbədi məkan olan behiştində məskunlaşdır! Ey, aləmləri Yaradan!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".

ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

"Sülh istəyirsənsə, savaşa hazır ol" məntiqinin sərt diktəsi

MÜHARİBƏ SSENARİSİ MASANIN

ÜSTÜNDƏ - PETERBURQ GÖRÜŞÜNÜN ƏSAS YEKUNU

Prezidentlərin son görüşü Qarabağa dair ədalətli "Yol xəritəsi"nin mövcud olmadığını təsdiqlədi; Azərbaycan üçün yeganə çıxış yolu qardaş Türkiyə ilə birgə hərbi qüdrətini durmadan artırmaq, işğalçıya son və qəti zərbəni vurmaq üçün əlverişli fürsəti gözleməkdir...

yazısı səh.5-də

"Qara kəmərlə" birləşən 3 ismin sirri

Eldar Mahmudov bankir xanımını girovluqdan azad edib Hacı Məmmədovu özünün girovuna çevirmişdi; sabiq nazir niyə Zamirə Hacıyevanın öz təsir dairəsindən çıxmasına imkan verməyib?

yazısı səh.6-da

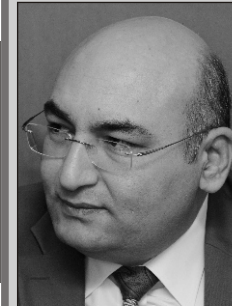
**Köməkçisi
Elçibəyin
İqamətgahından
necə çıxdığını
anbaan anladı**

yazısı səh.7-də

**A.M.A.Y-da nə
alver var, nə
də Abdulla
Abdullayev...**

yazısı səh.4-də

**Ümid sədrü
Siyavuş
Novruzova
kotletli yada
saldı**

yazısı səh.8-də

Hərbi xidmətdən möhlət hüququ verən qanun qüvvəyə minib

Prezident İlham Əliyev "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" qanunun qüvvəyə minməsi barədə sərəncam imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, dəyişiklik Azərbaycanda və xarici ölkələrdə təhsil alan, Azərbaycan vətəndaşı olan bütün bakalavr, magistr və doktorantlara hərbi xidmətdən möhlət hüququ verilməsini nəzərdə tutur.

İndiyə qədər Azərbaycanda ali təhsil müəssisələrində və onların filiallarında əyani təhsil alma formasında ali təhsil pilləsində (bakalavriat), ali baza tibb təhsili və rezidenturada təhsil alanlara təhsilini bitirənədək, xarici ölkələrin siyahısı Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş təhsil müəssisələrində əyani təhsil alma formasında ali təhsil pilləsində (bakalavriat), tibb təhsili üçün ali baza tibb təhsili və rezidenturada (internaturada) təhsil alanlara müvafiq təhsilini bitirənədək hərbi xidmətə çağırışdan möhlət verilib.

Qüvvəyə minən yeni qanuna əsasən bundan sonra Azərbaycanda əyani təhsil alma formasında magistraturada, doktoranturada, xarici ölkələrin siyahısı Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş təhsil müəssisələrində əyani təhsil alma formasında ali təhsil pilləsinin magistratura və doktorantura səviyyələrində də təhsil alanlara müvafiq təhsilini bitirənədək hərbi xidmətə çağırışdan möhlət verəcək.

"Nardaranlıların 43 milyon manata yaxın işıq pulu borcu silinib"

Nardaran əhalisinin istifadə edilən elektrik enerjisinə görə yaranmış 42 milyon 267 min manat borcu silinib. APA-nın məlumatına görə, bu barədə Sabunçu rayonunun Nardaran qəsəbəsində sakinlərlə görüşdə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev bildirib.

Dövlət başçısı deyib ki, elektrik enerjisinin ödənişində problemlər olub: "Əvvəllər elektrik enerjisindən istifadəyə görə ödəniş edilmirdi. Bildirdim ki, yaranmış 43 milyon manat borcu silək, sonra belə hal olmasın. Hazırda Nardaranda elektrik enerjisinin sərfiyyatı da düşüb, artıq elektrik enerjisindən qənaətlə istifadə edilir".

Qeyd edək ki, 2015-ci ilin noyabr ayına qədər Nardaran əhalisinin istifadə edilən elektrik enerjisinə görə 42 milyon 267 min manat borcu yaranıb.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajınızda lazım göldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Qəbələ məhkəməsində tanınmış vəkil basqına məruz qaldı

Basqınçının 50 manat cərimələnib azad edilməsi etiraz doğurdu

Qəbələ Rayon Məhkəməsinin binasında vəkil Ceyhun Yusifov basqına məruz qalıb. Əlində küt alət olan şəxs vəkile xəsarət yetirməyə çalışıb, vəkili vuraraq əlindəki sənədləri yerə dağıdıb. Bu haqda redaksiyamıza daxil olan məlumatı C.Yusifov təsdiqləyib. Deyib ki, məhkəmədə bir mülki iş üzrə prosesdə iddiaçı Şahənə Abdullayevə təmsil edib. Prosesdə qarşı tərəf qadının keçmiş həyat yoldaşı Ceyhun Abdullayev olub.

"Məhkəmədə iddiamız təmin olundu. Proses zamanı da Ceyhun Abdullayev özünü adekvat aparmırdı. Məhkəmənin yekun qərarından sonra isə o daha da çoxdu. Qərarın özünü xeyrinə olmamasının heyfini mənəndən çıxmağa çalışdı. Məhkəmə binasında hamının gözü qarşısında üstümə hücum çəkdi, əlindəki küt alətlə vurmağa çalışdı. Özümü müdafiə etməsəydim, kənardakı şəxslər müdaxilə etməsəydi, həmin şəxs məni vuracaqdı". Vəkil deyir ki, baş vermiş olayla bağlı hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edib. Bundan sonra C. Abdullayev saxlanılıb və Qəbələ Rayon Məhkəməsinə gətirilib. Hamının gözləri qarşısında vəkil mantiyasında olan C.Yusifova hücum çəkən C.Abdullayev az sonra məhkəmədən azad edilib.

Qəbələ Rayon Məhkəməsinin sədri Vahid Sadiqov Ceyhun Abdullayevin vəkili hamının gözləri qarşısında hücumunun, onu əlindəki küt alətlə vurmaq istəməsinin vəkilin əlindəki sənədlərin yerə dağılmasının sıradan bir olay olduğu qənaətinə gəlib. C.Abdullayevi İnzibati Xətalər Məcələsinin 510-cu maddəsi ilə 50 manat cərimələməklə işini bitmiş hesab edib. Qeyd edək ki, bu, Qəbələ Rayon Məhkəməsində vəkillərə hücum edilməsi ilə əlaqəli ilk fakt deyil. Bundan əvvəl də belə faktlar qeydə alınıb. Məhkəmənin sədri Vaqif Sadiqovun adı bu ilin fevralında 108 Azərbaycan vətəndaşının ağı bayraqla düş-

mən tərəfə keçmək istəməsi xəbərində hallanmışdı. Həmin xəbərdə bildirilirdi ki, vətəndaşlar V.Sadiqovun qanunsuz hökmünə etiraz olaraq bu addımı atırlar. Belə görünür ki, Qəbələ Rayon Məhkəməsində baş verənlər Məhkəmə Hüquq Şurasının diqqətindən kənar qalıb və sədrin yaratdığı ab-hava tək cəza qanunsuz hökmlərin ortaya çıxmasına deyil, həmçinin vəkillərə hücumlar üçün də münbit şəraitin bərqərar olmasına gətirib çıxarıb.

Vəkil Ceyhun Yusifov bildirib ki, baş verənlərlə bağlı ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova müraciət edəcək.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Amnistiya aktı daha 50 nəfərə tətbiq edilib

Milli Məclisin "28 May - Respublika Günü münasibətilə amnistiya elan edilməsi haqqında" qərarı ədliyyə Nazirliyinin Nəsimi və Sabunçu rayon icra şöbələrində icra olunub. Bu barədə nazirliyin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Qərar iki rayon üzrə azadlıqdan məhrumetmə cəzası ilə əlaqədar olmayan cəzalara, o cümlədən cərimə cəzasına və islah işlərinə məhkum olunmuş 50-dən çox şəxsə tətbiq edilib.

Cəzadan azad olunan şəxslər dövlət başçısı İlham Əliyevə və amnistiya aktının təşəbbüskarı Mehriban xanım Əliyevaya dərin minnətdarlıqlarını bildirib, bir daha cinayət etməyəcəklərinə və qanunlara hörmət ruhunda davranaraq Vətənə və xalqa sədaqətə xidmət edəcəklərinə söz veriblər.

Qeyd edək ki, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Milli Məclisin deputatı Mehriban Əliyeva 28 May - Respublika Günü münasibətilə "Amnistiya aktı haqqında" qanun layihəsinin qəbul olunması ilə bağlı parlamentə müraciət etmişdi. Amnistiya aktı təxminən 10 min məhbusu əhatə edəcək, o cümlədən, 3500 nəfərin məhkumluqdan azad edilməsi nəzərdə tutulur. Bu, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın amnistiya aktı ilə bağlı Milli Məclisə dördüncü müraciətidir.

QMİ nümayəndəsinin qardaşları iş adamının qətlində ittiham olunurlar

Ukraynanın Xerson şəhərində ötən ilin avqustunda öldürülən azərbaycanlı iş adamı, diaspor rəhbəri İlham Tağıyevin qətlə ilə bağlı yeni iddialar səsləndirilib. İ. Tağıyevin oğlu Sərxan Tağıyev APA-ya açıqlamasında bildirib ki, o, atasının qətlinin sifarişçilərini tanıyır.

S. Tağıyevin iddiasına görə, atasının qətlinin sifarişçisi Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) İçərişəhər üzrə nümayəndəsi, "Cümə" məscidinin axundu Hacı Surxay Məmmədlinin Ukraynada yaşayan qardaşları, 1977-ci il təvəllüdü Nazim və Eynulla Məmmədovlardır. O bu şəxslərin qətdən dərhal sonra polis tərəfindən saxlanıldığını, daha sonra isə Xersondakı Azərbaycan Konqresinin sədri Əli Kərimovun səyi ilə azadlığa buraxıldığını qeyd edib: "Əli Kərimov oğlu Şamxal Kərimovun iştirakı ilə Nazim Məmmədov tutulan günün gecəsi polisə danışılar aparıb və onu azad etdirib. Polisdən bunun səbəbini soruşanda dedilər ki, hadisədə iştirakda şübhəli bilinən İlham Məmmədovun izinə düşdükləri üçün Nazim Məmmədov azad olunub. İlham Məmmədov isə Azərbaycanda saxlanıldı. Biz gedib Lənkəranda hazırda ev dustağı olan, qətlə bağlı saxlanılan İlham Məmmədovla da görüşdük. O da etiraz etdi ki, atamı Nazim Məmmədovun və Eynullanın sifarişi ilə öldürüb".

S. Tağıyev bildirib ki, artıq bu faktlarla bağlı Azərbaycanın Daxili İşlər Nazirliyinə və Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinə də müraciət ediblər.

Xerson vilayətindəki Azərbaycan Konqresinin sədri Əli Kərimov isə APA-ya açıqlamasında barəsindəki ittihamları qəbul etməyib: "Mən İlham Tağıyevlə dost olmuşam, onun qətlindən sonra da əlimdən gələni etməmişəm ki, cinayətkarlar tutulsun, tutulan da var. Başqa nə etməliyəm? Nazim Məmmədovu polisdən nə mən, nə də mənim oğlum çıxarıb. Deməli, günahı olmayıb ki, azad ediblər. Bu işdə lap qardaşım belə olsa, layiqli cəza çəkməsinin tərəfdarıyam. Nazim və Eynulla Məmmədov mənim qohumum deyil, onların öz qohumudur".

Hacı Surxay Məmmədli isə APA-ya bildirib ki, hadisədən xəbəri yoxdur: "Mən burda öz işlərimlə məşğulam. Heç dediyiniz o qətl hadisəsi barədə eşitməmişəm. Mənim qardaşlarım orda o hərəkəti etməzlər. Onlar cinayətkar deyillər. Əgər belə bir ittiham varsa, göndərsinlər lazım olan qurumlara, araşdırılsın. Mənim cinayət törədən qardaşım yoxdur".

Qeyd edək ki, Xerson vilayətindəki Azərbaycan Konqresinin sədr müavini, iş adamı İlham Tağıyev 2015-ci il avqustun 17-də evinin qarşısında öldürülüb. Onun qətlə ilə bağlı milliyətçə erməni olan Karapetyan Sergey Razmikoviç, Montiyarı Xaçik Stepanoviç, Ukrayna vətəndaşı Aleksandr Kovalenko və Allahverdiyev Naim Balakışi oğlu tutulub. Ötən il dekabrın 15-də isə daha bir nəfər - İlham Məmmədov Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən Lənkəranda İrana keçmək istəyərək saxlanılıb. Hazırda qətlə bağlı Xerson şəhərində məhkəmə prosesi davam edir.

Neft bahalaşdı, lakin bu, davamlı olmayacaq...

Dünya birjalarmında neft bahalaşaraq, son günlərin ən yüksək həddinə - 50,41 dollara çatıb. ICE London qitələrarası birjasında Brent markalı neftin qiyməti 50,41 dollar olub. "Bloomberg"-in xəbərinə görə, Nyu-Yorkun NYMEX ömtərə birjasında keçirilən elektron ticarət əməliyyatlarının gedişində WTI neftinin qiyməti 1 barelə görə 49,18 dollar təşkil edib. Qeyd edək ki, dünən hərəracların nəticələrinə görə, Brent və WTI markalı neftin bir barelinin qiyməti müvafiq olaraq 49,65 və 48,52 dollar təşkil etmişdi.

Neftin bahalaşması xəbəri Azərbaycanda da şad xəbər kimi qarşılanıb. Qara qızılın bir dollar belə bahalaşması xəbəri iqtisadiyyatı neftin asılı olan ölkələrdən biri kimi Azərbaycana da müsbət təsir edir. Lakin ekspertlər bu artımın elə də ciddi bir tendensiya olmadığı qənaətindədirlər.

Neft Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri İlham Şaban neftin bahalaşmasına siyasi amillərdən təsir etdiyini və bunun üçün fundamental iqtisadi əsasların olmadığını bildirdi: "Həftə başlayandan neftin qiyməti 50 dollardan yuxarıdır. Ondan öncə isə 50 dolların altında idi. Yeni bazarda son bir həftənin tendensiyasını götürsək, böyük bir dəyişiklik yoxdur. Yeni neftin qiyməti 50 dollar ətrafında dövr edir. Qiymət müəyyən dərəcədə qalxır, sonra enir. İndi "xoş xəbərlər" yayılır, bu "xoş xəbərlər" ayın 23-də Britaniyanın Avropa Birliyində qalıb qalmaması ilə bağlı keçirilən referendumdan asılı olacaq. Bu hadisə bazara qızdırıcı təsir edir. Cümə günü kimi bu təsir qüvvədə olacaq. Sabah axşam ABŞ-da neft ehtiyatları ilə bağlı növbəti hesabat açıqlanacaq. O hesabat, ABŞ-da neft ehtiyatlarının azalması və ya artması bazarda neft qiymətlərinə elə də böyük təsir etməyəcək, lakin bundan gələn xəbər bazara informativ təsir göstərəcək. Bunlar siyasi amillərdir. Ancaq bazarda fundamental olaraq elə bir dəyişiklik yoxdur".

İqtisadçının sözlərinə görə, neftin bir sent bahalaşması belə Azərbaycanın xeyrinədir: "Neftin bahalaşması Azərbaycana daxil olan neft gəlirlərinin az da olsa artmasına səbəb olur. Neft bir dollar qalxıb, bu isə gündəlik gəlirlərdən 700 min dollar əlavə vəsait deməkdir".

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Xəbər verdiyimiz kimi, "Azadlıq" qəzetinin baş redaktoru, "Azərbaycan saati" televiziya proqramının müəllifi Qənimət Zahidin qohumları - qardaşı oğlu Rüfət Zahidov və əmisi oğlu Rövşən Zahidovun işi üzrə məhkəmə istintaqı yekunlaşıb. Bu barədə qərar iyunun 3-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində elan olunub.

Qərardan öncə bildirilib ki, artıq şahidlər dindirilib, sənədlərin tədqiqi mərhələsi başlayır. Məhkəmə prosesinə sədrlik edən hakim Eldar Mikayılov bildirib ki, iş materiallarındakı sənədlərin bir qismini elan edib. Onların arasında narkotiklə bağlı ekspert rəyləri də var.

Rüfət və Rövşən Zahidovlar 2015-ci ilin iyulunda həbs edilib. Onlara qarşı Cinayət Məcəlləsinin 234.4.1 (bir qrup şəxs tərəfindən narkotik saxlama, yayma və ya satma) və 234.4.3-cü (külli miqdarda törədildikdə) maddələri ilə ittiham irəli sürülüb. Lakin onların hər ikisi ittihamın saxta olduğunu, narkotikin onların evinə və cibinə qoyulduğunu bildirir.

Amma bu günədek müxalifətçi qohumuna görə həbs edilən bir çox insanlar azadlığa buraxılıb. Bunların sırasında "Meydan TV"nin redaktoru Günel Mövludun qardaşları, Emin Millinin qayını və digərləri var. Bu səbəbdən Zahidovlara qarşı bu cür davranışın səbəbi qaranlıq olaraq qalır. "Yeni Müsavat" isə hazırda xaricdə mühacirətdə olan məşhur Zahidovlardan - satirik Mirzə Sakitdən və Qənimət Zahiddən bu məsələ ilə bağlı fikir soruşub. Qohumlarının azadlığa çıxması üçün nə edə bilərlər? Hər hansı güzəşt, geriləmə, ya...

Hazırda Belçikada yaşayan satirik Mirzə Sakit hesab edir, hökumətin qohumlarını azadlığa buraxmaq fikri olsaydı, onlara belə ağır maddələr tətbiq etməzdilər: "Hər iki qohumuna görə çox üzülürəm, çünki o adamlar gerçəkdən də axmaq bir təkəbbürün qurbanlarıdır. Hər ikisi zəhmətkeş, vicdanlı, ümumiyyətlə, siyasi proseslərdən uzaq insanlardır. Onların niyə görə həbs olunması hər kəsə məlumdur, şəxsən mən öz adımdan deyirəm, mənim ucbatımdan hansısa qohumum ziyan çəksəydi, mənə tərəf ün-

vanlanan tələblərlə qismən razılaşardım. Əgər özüm Vətəndə olsaydım və siyasi hakimiyyətlə mübarizə aparsaydım, o zaman hakimiyyətin iddialarını rədd edərdim. Lakin mən və ailəm bu gün Avropada təminatlı, təhlükəsiz şəraitdə yaşadığımız halda kimlərinse mənim boş cəfəngiyyatla-

Satirik dedi ki, hakimiyyəti hər zaman tənqid edəcək. Amma bu, o demək deyil ki, təkə mövcud hakimiyyətdən söhbət gedir: "Eyni zamanda bu hakimiyyəti dəyişsə, bunların yerinə gələn hakimiyyətləri də tənqidləyəcəm, amma mənim "uzaqvuran toplar"ımdan günahsız insanlardan kim-

edirdim və həmin o tənqidlərim də mətbuatda dərc olunurdu. Dizə-diz, gözə-göz, mərdi-mərdanə. Ona görə də uzaqdan yekənlənməyi, el dilində desək, qoçqəzlənməyi özümə sığışdırmıram. Bu haqda öz facebook səhifəmdə də dəfələrlə yazmışam. Amma bir məsələni də deyim ki, mə-

Zahidov qardaşları onlara görə həbs olunan qohumlarından danışdılar

Mirzə Sakit: "Kimlərinse həyatının xilasını naminə öz həyatımı qaralaya da bilərim..."

Qənimət Zahid: "Qohumlarım terrorun növbəti qurbanlarıdır... Öz tərəfimdən heç nə etmək fikrində deyiləm"

rimdən əziyyət çəkməsinə qətiyyətlə razı olmazdım. İstənilən halda qarşı tərəfin tələbləri qarşısında qismən geri çəkilərdim. Belə ağılsız çilgünlük mübarizə üsulu deyil. Əgər biz cəmiyyətin rifahı uğrunda mübarizə aparırıqsa, özümüz də o cəmiyyətlə bir yerdə, yanaşı olmalıyıq".

Mirzə Sakit bildirdi ki, həbs olunan hər iki qohumunun xətrini çox istəyir, onların haqsız yerə həbs olunmalarından əzab çəkir. Müsahibimizin sözlərinə görə, həbsdə olarkən özü üçün heç vaxt heç kimə müraciət etmədiyi halda onların azadlığa çıxması istiqamətində əlindən gələni etməyə hazırdır: "Bəzən nəyinsə xatirinə, kimlərinse həyatlarının xilasını naminə öz həyatımı qaralaya da bilərim. Təki onların cocuqları, ailələri sevinələr..."

lərsə əziyyət çəkənlər olarsa da bir anlıq öz qınımaya məcburiyyətində olaram. Bunu başqa anlamda düşüncələr özləri bilərlər. Yuxarıda dediyim kimi, əgər özüm Vətəndə olarsam, bu başqa məsələ. Yoxsa Avropanın güllü-gülüstanlı yerində oturub, ləziz pivi içə-içə kimlərinse taleləri ilə oynamağı özümə rəva bilmərəm. Qaldı ki, həbs olunan qohumlarının azadlığa qovuşması istiqamətində səlahiyyətli qurumlara yalvacı ifadələrlə yox, insani, bəşəri qaydalar əsasında müraciət etməyə hər zaman müsəlləhəm. Yalvacı vətənpərvərlikdən zəhləm gedir, sözü adamın üzünə deyirlər, yəni ki, tənqid etdiyin adamlar eyni sərhəddə yaşamağın mümkün olarsa. Mən nəinki Vətəndə azadlıqda olanda, eləcə də türmədə olanda da bu hakimiyyəti sərt şəkildə tənqid

nim o edəcəyim müraciətim ölkədə dərc edəcək bir mətbu orqanının olacağına inanmıram".

"Azadlıq" qəzetinin baş redaktoru Qənimət Zahid isə hesab edir ki, bu da bir dövlət terrorudur və təkə onun qohumları ilə başlamayıb: "Mənim qohumlarım bu terrorun növbəti qurbanlarıdır. Onların azadlığa çıxması üçün hakimiyyət dövlət terrorundan imtina etməlidir. Günahsız insanları girov götürməklə cəmiyyətə qorxu saçmağın bir adı var: terror. Mən öz tərəfimdən heç nə etmək fikrində deyiləm. Görünür, mənim bundan sonrakı fəaliyyətim yalnız jurnalistika olmayacaq və Azərbaycanda dövlət terrorunun məhdudlaşdırılması, aradan qaldırılması üçün beynəlxalq fəaliyyətə də başlamamız lazım gələcək".

□ Sevinc TELMANQIZI

Tofiq Yaqublunu türməyə buraxmadılar

"Hasar aramızı kəssə də, bəzi məhbus yoldaşlarımla salamləşə bildim"; Fərəc Kərimli 14 saylı "zon"a köçürülüb

REAL hərəkatının sədri İlqar Məmmədov Ali Məhkəməyə müraciət edib. Vicdan məhbusu barəsində aprelin 29-da Şəki Apelyasiya Məhkəməsinin çıxardığı qərardan iyunun 20-də kasasiya şikayəti verilib.

Bu barədə "Yeni Müsavat"a REAL sədrinin heyət yoldaşı Vəfa Məmmədova məlumat verib. O, Avropa Şurasının baş katibi Tyorbörn Yaqlandın İ.Məmmədovun azad edilməsinin onlar üçün əsas məsələ olması və AŞ PA-nın Azərbaycan üzrə həmməruzəçiləri Stefan Şenak və Sezar Preda həbsxanada onunla görüşmələrinə də münasibət bildirdi: "Cənab Yaqland və Avropa Şurası üçün İlqarın azad edilməsi hər zaman əsas prioritet məsələ olub. Nazirlər Komitəsinin İlqar barəsindəki 7 qərarı var ki, bunlar dediklərimi təsdiq edir. Həmməruzəçilərin İlqarla görüşləri olub. Amma görüş zamanı hansı məsələlərin müzakirə edildiyini bilmirəm".

Qeyd edək ki, REAL sədrinin həmməruzəçilərlə görüşdən sonra bloqunda açıqlaması yayılıb. İ.Məmmədov həmməruzəçilərin siyasi məhbuslarla bağlı fəaliyyətlərindən razı qalmasa da, onlara bu sahədəki fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Ötən ay Ali Məhkəmədə həbs müddəti 6 il yarımından 3 ilə qədər endirilən Müsavat başqanının müavini Fərəc Kərimli cəzasının yüngülləşdirilməsi səbəbilə 13 saylı cəzaçəkmə müəssisəsindən 14-ə köçürülüb. Hazırda başqan müavini karantindədir. Vicdan məhbusunun atası Raqif Kərimli oğlunun hazırda icra prosesi gedən amnistiyaya düşə biləcəyini söylədi: "Hamı düşünür ki, 4 ay ərzində, yəni amnistiyanın icrasının aparıldığı müddətdə Fərəc azadlığa buraxıla bilər. Oğlum 14 saylı cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürüblər. Guya bu müəssisə ağır cəza çəkənlər üçün nəzərdə tutulmayıb. Amma bura əvvəl saxlanıldığı 13 saylı cəzaçəkmə müəssisəsindən də pis yerdirdir. Daş karxanalarının əhatəsində toz-duman içərisində olan həbsxanadır. Özü danışıb. Dedi ki, hələ karantindəyəm. Bu səbəbdən görüş gününə baxmayaraq gedə bilmədik".

Bu ilin martındakı əfvlə azadlığa çıxan Müsavat başqanının müavini Tofiq Yaqublunu iyunun 20-də 1 il yarım cəza çəkdiyi 13 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində olub. Məhbus yoldaşlarından olan NİDA-çı gənclər İlkin Rüstəmzadə və Əbdül Əbilovla görüşməyə cəhd edən başqan müavini buna nail olmayıb.

T.Yaqublu açıqlamasında 3 ay öncə azadlığa çıxdığı 13 saylı cəzaçəkmə müəssisəsinin kənardan görünüşünü belə təsvir etdi: "Həbsxanaya girə bilmədim. Facebookda paylaşdığım şəklə müəssisənin önündə çəkdirmişəm. Vəkil Nəmət Kərimli ilə getmişdim. O, hüquqlarını qoruduğu gənc İlkin Rüstəmzadə ilə görüşməli idi. İlkən və Əbdül ilə görüşmək üçün rəhbərliyə müraciət etdim. Bilirdim ki, icazə verməyəcəklər, amma yenə də ümid etdim. Uzun məsləhətləşmədən sonra icazə vermədilər. Maraqlı odur ki, həbsxanaya gedəndə növbə dəyişirdi. Hər bir əməkdaşla mehriban görüşdük. Onlar bildirdilər ki, görüşə icazə vermək üçün onların əllərindən heç bir iş gəlmir, rəhbərlik icazə verməlidir. Təəssüf ki, görüş alınmadı. Bununla belə, çox maraqlı hissələr keçirdim. Məhbusları "voronok" deyilən maşınla ya aparırdılar, ya da gətirirdilər. Məhbus olanda yasla bağlı cəzaçəkmə müəssisəsindən buraxılında heç yana baxa bilməmişdim, azadlığa isə gecə çıxmışdım. Düşündüm ki, gör harada imişəm, mənə hara gətiriblərmiş. Keçirdiklərim çox qəribə hissələr idi. Hasar aramızı kəssə də, bəzi məhbus yoldaşlarımla salamləşə bildim".

□ Cavanşir ABBASLI

Azərbaycan həbsxanalarında ömürlük həbs cəzasına məhkum edilmiş məhbusların taleyi suallar yaradır. Cənubi Qafqaz dövrlərindən yalnız Azərbaycanda ömürlük cəzaların illə əvəzlənməməsi da im müzakirə mövzusu olur. Onların içərisində elələri var ki, həbsdə olduqları müddət 20 ili ötüb.

İyunun 22-də, saat 11:00-da Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində ömürlük məhbusların vəkili və yaxınlarının iştirakı ilə mətbuat konfransı keçiriləcək.

Hazırda ömürlük məhkumların sayı 230-240 arasındadır.

Bu barədə "Yeni Müsavat"a Azərbaycan İnsan Hüquqları Müdafiə Mərkəzinin direktoru Eldar Zeynalov məlumat verdi: "Ömürlüklərin sayı 230-240 nəfərdir. Onlar Qobustan həbsxanasının 4,5, 6 sayılı rejim korpuslarında yerləşirlər. Habelə xəstə ömürlüklər 3 sayılı vərəm koloniyası və tibbi müəssisədə rejimli korpuslarda yatırlar. Ömürlük azadlıqdan məhrum olanların bütöv vaxtı ərzində 1998-2016-cı illər arası ən azı 80 ömürlük məhbus öldü. Ölümün əsas səbəbləri həbsxana xəstəlikləri və özünəqəsdlərdir. Ömürlüklərin üçdə biri keçmiş "ömürlüklərdir". 2000-ci illərdə Ali Məhkəmə ölüm hökmü verərək, onda heç bir instansiyaya şikayət verilməzdi. Birinci və axırncı instansiya idi. Ona görə biz bu məhbusların hökmdən şikayət etmək hüquqlarını dəstəkləyirik. Amma təəssüf ki, ömürlüklərə verilən hökmlərin mahiyyətinə Apelyasiya Məhkəməsi yenə də baxmaq istəmir. Biz Avropa məhkəmələrinə şikayətlər verdik, amma bir işə 21 ildən sonra baxıldı".

Hüquq müdafiəçisi 1998-ci ilə qədər Azərbaycanda bir ömürlük məhbusun belə olmadığını qeyd etdi: "1998-ci ilədək bizdə ömürlük həbs yox idi. Sta-

Bu gün "ömürlük məhbuslarla bağlı mətbuat konfransı keçiriləcək"

Son 18 ildə 80 ömürlük məhkum dünyasını dəyişib

linin vaxtında ölüm cəzası ləğv edildi və onun əvəzinə 25 il həbs verildi. Gürcüstanda bütün ömürlüklərə 15 il verildi. Özbəkistanda ömürlüklərin işlərinə yenidən baxılıb və onların yarısına 25 il, başqalarına ömürlük verildi. Maraqlıdır ki, Rusiya və Gürcüstanda bəzidən vermiş ömürlüklər (*Kejanovski və Qeladze*) orada 15 il aldılar. Azərbaycanda buna imkan verilmədi. Ömürlüklərin bir hissəsi 1990-cı illərin siyasi oyunlarının qurbanlarıdır. Məsələn, vaxtı ilə Samuxun icra başçısı işləyən mərhum Vaqif Hüseynov və onun oğlu Maqsud, Qubadilinin "Qaranquş" könüllü dəstəsinin üzvləri Qayıbov, Şahmuradov, XTPD-çilərin bir qrupu Əmiraslanov və başqaları. Digər ömürlük məhbus Məmməd Məmmədovun işi çox maraqlıdır. Qarabağda ermənilərə qarşı bir dəstə təşkil etdilər, Qarabağ partizanları adı ilə. Əvvəllər onlar qanunsuz silahlı dəstə

maddəsi ilə ittiham olunurdular. Amma bu maddə ancaq o qruplara aiddir ki, konstitusiyaya əsasən yaradılmış qurumlara hücum edirlər. Amma Məmmədin hökmündə bu maddə qalır. Avropa Məhkəməsinə şikayət etdikdən sonra da Ali Məhkəmə bu maddəni götürmədi. Hazırda Məmməd silahlı qrupun üzvü kimi orada yatır. Təxminən 3 il bundan əvvəl Qobustan həbsxanasında idim. Orada nümayəndə kimi məhkəməyə iştirak etdim. Amma poçt və qohumların vasitəsilə əlaqə saxlayıram. Orada ümumi vəziyyət dözümlüdür, amma özünə qəsdlər və xəstəlikdən ölənlərin sayı az deyil. Ömürlüklər üçün nə təhsil, nə iş, nə sport var. Dörd divar arasında yatırlar. Bu, psixoloji duruma çox pis təsir edir. 2014-cü ildə bir qərar verilsə, ömrümüz boyu şikayəti-Ali Quliyev Azərbaycana qarşı-udduq. Amma nə icrasında, nə də onun vaxtından əvvəl azad olunmasında irəliləyib

var. O, 26 ildir həbsxanadadır. Halbuki 25 ildən sonra vaxtından əvvəl azad olunma hüququna malikdir. Cinayət Məcəlləsinin 57.3-cü maddəsində göstərilir ki, məhkəmə, ömürlük azadlıqdan məhrum etmə növündə cəza çəkən məhkumun azadlıqdan məhrum etmənin ən azı iyirmi beş ilini həqiqətən çəkdiyini, həmçinin onun bu cəzanı çəkdiyi müddətdə qəsdən cinayət törətmədiyini nəzərə alaraq və məhkumun həmin cəzanı çəkməsinə daha lüzum olmadığı qənaətinə gəlsə, ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəza növünü müəyyən müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə əvəz edə və ya onu bu cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad edə bilər".

13 ildir həbsdə olan ömürlük məhbus Məmməd Məmmədovun anası Təranə Məmmədova oğlunun Qobustan həbsxanasında ağır şəraitdə cəza çəkdiyini bildirdi: "Oğlum xəstə məhbusun yanına salıblar. Çox ağır vəziyyətdə gələnlərini sayan xəstədir. Məmməd deyir ki, xəstə olduğundan pəncərəni açmıram, o da siqaret çəkəndir. Bunun özü oğluma ən ağır işgəncədir. Ömürlük məhbus ailələri olaraq Mehriban xanıma müraciət edəcəyik. Əfv, amnistiya verilir, bir dəfə də ömürlük məhbuslarla bağlı bir qərar verilsə, ömrümüz boyu şikayəti-Ali Quliyev Azərbaycana qarşı-udduq. Amma nə icrasında, nə də onun vaxtından əvvəl azad olunmasında irəliləyib

□ Cavansir ABBASLI

A.M.A.Y-da nə alver var, nə də Abdulla Abdullayev...

İş adamı həbsdən çıxandan sonra gözə dəymir

İyunun 8-də A.M.A.Y. Ticarət Mərkəzinin sahibi Abdulla Abdullayev azadlığa buraxıldı. O, 2014-cü il aprelin 4-də həbs olunmuşdu. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə iş adamı 13 il azadlıqdan məhrum edilmişdi. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi də A.Abdullayevin 13 il azadlıqdan məhrum edilməsinə dair hökmü qüvvədə saxlamışdı. İş adamı bu qərardan Ali Məhkəməyə kasasiya şikayəti versə də, sonradan şikayətini geri götürmüşdü. Bir qədər keçəndən sonra isə Abdulla Abdullayev fikrini dəyişərək, bir daha Ali Məhkəməyə müraciət etdi. Məhz bu kasasiya şikayətinin əsasında A.Abdullayev 2 azadlığa buraxılıb.

A.Abdullayev həbsdən buraxıldıktan sonra A.M.A.Y-da işlərin bərpası olub-olunmadığını öyrənmək üçün "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı adıçəkilən ticarət mərkəzində olub.

Ticarət mərkəzində demək olar ki, müştəri yox idi. Ticarət mərkəzi 8 mərtəbəli olsa da, mağazalar ancaq birinci mərtəbədə yerləşir, onların da yarısından çoxunda heç bir fəaliyyət yoxdur. Arxa sıralarda heç işıqlar da yandırılmayıb. Burada tam sakitlikdir. Nə insana rast gəlmək olur, nə də hər hansı bir fəaliyyətə. Xeyli dükanın isə içərisində mal olduğu halda, qapısında qıfıl gördük. Satıcıların sözlərinə görə, müştəri az olduğu bəzi obyektlərin sahibləri işə günortadan sonra gəlirlər. Ona görə də səhər saatlarında mağazaların bir çoxunun qapısında qıfıl görmək olur.

Buradakı boş obyektlərin icarəyə verilməsi ilə də bağlı hər hansı bir elan görmədik. Satıcılar bildirdilər ki, əslində satış bir o qədər də bərabər deyil. Satıcı Asifin sözlərinə görə, ticarət mərkəzinin əksər müştəriləri günortadan sonra və istirahət günləri buraya üz tuturlar: "Ona görə də bir çox mağaza sahibləri də obyektlərini günortadan sonra açırlar. Ancaq ölkədəki ümumi iqtisadi vəziyyət bizə də təsir edib. Əvvəllər də müştərilərimiz az idi. Manatın ucuzlaşmasından sonra isə iş daha da zəiflədi. Ayda 3 dəfə gələn müştəri indi 1 ay, ay yarımından bir görünür". Satıcılar dedilər ki, A.Abdullayev həbsdən azad ediləndən sonra da burada dəyişən heç nə yoxdur.

Bir maraqlı məqam da ondan ibarətdir ki, satıcılar müştəri azlığından şikayətlənsələr də, ticarət mərkəzində qiymətlərdə endirim də yoxdur. Əksinə, burada qiymətlər paytaxtın bir çox yerlərindən xeyli yüksəkdir.

A.M.A.Y-da olduğumuz zaman Abdulla Abdullayevlə də görüşmək istədik. Ticarət mərkəzinin mühafizəçisi Ramiz adlı şəxs bildirdi ki, onu ticarət mərkəzi olan mərtəbədə görə bilmərik: "O, bura gəlməyə də binanın üçüncü mərtəbəsində yerləşən otağına gəlib-gedir. Lakin indi orada olmasını dəqiq deyə bilmərik".

A. Abdullayevlə görüşmək məqsədi ilə üçüncü mərtəbəyə qalxdıq. Lakin A.Abdullayevi orada da tapa bilmədik. Onun otağının qapısı bağlı idi.

□ Əli RAİS
Fotolar müəllifindir

Bankların taleyi necə olacaq?

Maliyyə Nazirliyi çox yüksək dərəcəli istiqraz təqdim etməklə bank sistemini əlavə gəlirdən də məhrum etdi

Manatın iki dəfə devalvasiyaya uğraması nəticəsində ölkədə dərinləşən iqtisadi böhran bankları da çıxılmaz vəziyyətə salıb. Bir tərəfdən problemli kreditlərin həcmi artıb, digər tərəfdən əmanətlər sürətlə geri çəkilir. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının müəyyənləşdirdiyi kredit şərtlərindən sonra kredit ala biləcək insanların çevrəsi də həddindən artıq daralıb. Məlum olduğu kimi, kreditlər Azərbaycan banklarının əsas gəlir mənbəyi idi və yüksək faizlərlə verildikləri kreditlər hesabına külli miqdarda qazanc əldə etməyə öyrəşmişdilər. Bu gün həmin imkan bankların əlindən çıxıb.

Qarşıdakı dövrdə bəzi bankların bazarı tərkdən edəcəyi və ya birləşəcəyi də gözlənilir. Necə ki, ötən ilin sonundan başlayaraq, bir neçə bank fəaliyyətini dayandırdı, əhali əmanətlərini geri qaytarmaqda çətinliklə üzləşdi.

Bəs görəsən, bankların hazırkı durumu nə vəd edir? Əhali banklarda olan əmanətlər və kreditlərlə necə davranmalıdır?

"Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıran iqtisadçı ekspert Azər Mehtiyev bildirdi ki, bank sistemində vəziyyət hələ ki ağır

olaraq qalmaqdadır: "Banklar hələ də iqtisadi böhranın təsirindən çıxıb bilməyiblər. Ancaq Mərkəzi Bankın yeritdiyi siyasət, bank sistemini xilas etmək istiqamətində atılan addımlar kiçik bir qrup banklara yönəlib. Lakin bu addımların hər hansı formada əsaslandırılması, cəmiyyətə bunun şəffaf şəkildə təqdim edilməsi görünmür. Bank sisteminin problemləri isə çox ciddi və dərinlidir. Bu bir tərəfdən banklarda təmürküzləşmə səviyyəsinin yüksək olması ilə bağlıdır. Bankların kiçik bir qrupun əlində

olması, oradan verilən kreditlərin son dərəcədə təmürküzləşməsi, əsasən apancı iri bankların kredit portfelinin 60-70 faizinin çox az sayda şəxslərin əlində cəmlənməsi və sair əsas problemlərdir".

A.Mehtiyevin sözlərinə görə, son statistika göstərir ki, sürətli şəkildə kreditlərin azalması baş verir:

"Ötən ilin dekabrından bu ilin aprelinə sonuna kimi kreditləşmənin məbləği 3 milyard manat azalıb. Əhali banklardan əmanətləri çəkərkəndir. Əmanətlərin azalması prosesi gedir. Banklar əlində olan vəsaiti normal olaraq kredit kimi vermirlər. Bu da ona gətirib çıxarıb ki, banklar əmanətlər çəlsə belə, indiki yüksək faizlərlə kredit çəlməkdə çətinlik çəkirlər. Təbii ki, kredit faizlərinin aşağı salınmasına ehtiyac var. Bundan başqa, ölkədə normal biznes mühiti

yaradılmalıdır, məmur sahibkarlığı, inhisarçılıq aradan qaldırılmalıdır. Hökumət bu istiqamətdə hər hansı addım atmır. Digər tərəfdən isə Maliyyə Nazirliyi çox yüksək dərəcəli, 17 faizlə istiqraz təqdim etməklə faktiki olaraq vəsaitləri istiqrazlara cəlb etdi və bank sistemini əlavə gəlirdən də məhrum etdi. Banklar gəlir mənbəyi kimi kredit amilindən kənarda, digər bank xidmətləri vasitəsilə cəlb etməyə çalışır. İqtisadiyyat sektorunda da kredit qabiliyyətli təsərrüfat subyektlərinin, sahibkarların və fiziki şəxslərin azalması bank sistemini üçün əlavə problemlər yaradıb".

Ekspert bildirdi ki, vəziyyət o həddə çatıb ki, banklar risk almamaq üçün özləri də əllərdən olan vəsaitləri dollara çevirərək xaricdəki banklara yerləşdirirlər: "Bu da manatın inamın azalması ilə bağlıdır. Banklar

üçün manatla kredit risk daşıdığı olmasa əhalini manatla əmanət saxlamaqdan çəkindirir. Bundan başqa, əhali hələ də dollarlaşmaya meyli göstərir. İkinci bir tərəfdən də əhalinin digər mənbələrdən gəlirləri azaldıqca, onlar daha çox ehtiyatda saxladığı vəsaitlərdən istifadə etməyə məcbur olurlar".

"Əhali nə etməlidir" sualını cavablandıran Azər Mehtiyev manata və banklara olan inamın hələ də bərpə olunmadığını bildirdi: "Əksinə, inamın aşağı

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Sülh istəyirsənsə, savaşa hazır ol" məntiqinin sərt diktəsi

4 günlük aprel müharibəsindən sonra Dağlıq Qarabağa dair ümidlər bəslənən ikinci yüksək səviyyəli görüş də real nəticə olmadan bitdi. Əlbəttə ki, Azərbaycanın köklü maraqları prizmasından baxanda belədir. Hərçənd XİN başçısı Elmar Məmmədov nəticəni müsbət hesab etdiyini deyib.

İş də ondadır ki, verilən bəyanat və açıqlamalara inansa, Sankt-Peterburq görüşündə də Vyana danışıqlarında olduğu kimi, əsas mövzu - işğal altındaki ərazilər yox, yəni də ikinci, üçüncü dərəcəli məsələlər diqqətdə saxlanıldı. Halbuki hamıya aydındır ki, həmin ikinci, üçüncü dərəcəli məsələlər, o cümlədən atəşkəslə bağlı narahatlıqlar məhz işğal faktından qaynaqlanır və Ermənistan bu məsələdə ciddi təzyiqlər edilməyincə atəşkəsin pozulması riski də qalacaq - qoşunların təmas xəttində müşahidəçilərin sayı on dəfələrlə artılsa belə. Çünki işğal-səbəb, atəşkəs problemi isə yalnız nəticədir.

Doğrudur, Neva çayı sahilindəki görüşündən sonra səslənən ortaq bəyanatda münəqişə bölgəsində müşahidəçilərin sayını artırmağa Azərbaycanın da razılıq verdiyi vurğulanır. Ancaq şübhə yoxdur ki, bu, həmişəki kimi, rəsmi Bakının sırf xoş məramından irəli gələn və qətiyyətlə işğal rejimini əbədləşdirməyə xidmət edə bilməz.

Hər halda, bu, şifahi razılıqdır, yazılı öhdəlik yox. Üçüncü on ildir erməni işğalından əziyyət çəkən bir ölkə olaraq, Azərbaycanın tam haqqı çatır ki, belə razılığı yalnız şərtlə, müvəqqəti versin və əsas məsələdə - işğal məsələsində tezliklə dönüş olmazsa, onu geri götürsün. Azərbaycan tərəfinin məhz bu mövqedən çıxış etdiyini aşağıdakı detaldan da görmək mümkündür.

"Əgər kimsə fikirləşir ki, biz növbəti 20 il də mənasız danışıqlar aparacağıq, səhvdir. Biz mənasız danışıqlar aparmaq fikrində deyilik. İmtisaya naminə danışıqlar da aparmayacağıq". Bu bəyanatı prezident İlham Əliyev Peterburq görüşü öncəsi QMİ-nin iftar süfrəsində çıxışı zamanı vermişdi. Bundan iki gün sonra rəsmi Bakının prezidentlər səviyyəsində təmasların davam etməsinə razılıq verməsi belə qənaət yaradır ki, Bakı, hər halda, müşahidəçilər məsələsinə şərtlə, danışıqlarda irəliləyiş naminə razılıq verib və işğalçını cəzalandırmaq hüququnu əsla əlindən buraxmayıb.

Hər necə olmasa, 2016-cı ilin aprelinde təmas xəttində müşahidə olunan gərginlik və Azərbaycan Ordusunun mühüm uğuru münəqişənin həlli ilə bağlı yeni bir vəziyyətin yaranmasını şərtləndirib və bu, Rusiya da daxil, münəqişəyə cəlb olunmuş böyük güclər tərəfindən artıq nəzərə alınmaya bilməz. Minsk Qrupu həm-

Müharibə ssenarisi masanın üstündə

Peterburq görüşünün əsas yekunu

Prezidentlərin son görüşü Qarabağa dair ədalətli "Yol xəritəsi"nin mövcud olmadığını təsdiqlədi; Azərbaycan üçün yeganə çıxış yolu qardaş Türkiyə ilə birgə hərbi qüdrətini durmadan artırmaq, işğalçıya son və qəti zərbəni vurmaq üçün əlverişli fürsəti gözləməkdir...

sədrləri, dünya ictimaiyyəti də bir daha əmin olub ki, bu, artıq dondurulmuş münəqişə deyil və hər an yenidən alovlanma, hərbi əməliyyatlar daha böyük miqyasda bərpa oluna və faktiki, müharibə başlaya bilər.

Prinsipcə, həmsədrlər də qəbul edir ki, mövcud status-kvonun davam etdirilməsi mümkün deyil və münəqişənin həlli ilə bağlı mümkün qədər tez ciddi tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlanmalıdır. Hərçənd bu yöndə yetərli fəallıq təəssüf ki, hələlik gözə dəymir - yaxud bəlkə də bu haqda hələlik açıq deyilmir. O üzündən Peterburq görüşü danışıqlar prosesində tezliklə irəliləyişə nail olmaq üçün imkanlar yaradacağına inanmağa da müəyyən əsas yaradıb. Minsk Qrupu həmsədrlərinin, xüsusilə Rusiyanın bu yöndə iradə nümayişi pozitiv məqam kimi, hər halda, qeyd olunmaya bilməz.

İstənilən halda münəqişə ətrafında yeni bir reallığın mövcudluğu faktıdır. Bu reallığı münəqişənin beynəlxalq hüquq norma və prinsipləri çərçivəsində həlli yönündə rəsmi Bakının apardığı siyasətin məntiqi nəticəsi saymaq olar. Danışıqlar prosesinin intensivləşməsi, dövlət başçılarının və hər iki ölkənin rəsmi şəxslərinin görüşləri, həmsədrlərinin fəallığı məhz aprel hadisələrindən sonra yaranmış yeni vəziyyətin pozitiv elementləridir. Ola bilsin məhz bu kontekstdə Peterburq görüşü konstruktiv, onun nəticələri müsbət qiymətləndirilir.

Əslində Ermənistan rəhbərliyi də anlayır və qəbul edir ki, bundan sonrakı dövrdə danışıqlar prosesini uzatmaq, mövcud status-kvonu qoruyub saxlamaq mümkün deyil və aprel döyüşləri də göstərdi ki, beynəlxalq ictimaiyyət bu mövqeni qəbul etməyəcək. Ermənistanın konstruktiv mövqə nümayiş etdirməkdən başqa çıxış yolu qalmayıb yazsaq, yanılmazdır. Rəsmi İrəvan yəqin onun da fərqindədir ki, münəqişənin tənzimlənməsində Azərbaycanın uzun illərdə davamlı şəkildə irəliləyən mərhələli həll variantı artıq əsas prinsip kimi götürülmüş və başqa həll modeli olmayacaq.

Bu və digər aspektlərə görə prezidentlərin son görüşünün yekunlarına yanaşmalar fərqlidir. Məsələn, görüşün nəticələrini şərh edən sabiq dövlət müşaviri, politoloq Qabil Hüseynliyə görə, liderlərin bəyanatında danışıqlar prosesində irəliləyişlərin olduğu hiss edilir, amma...: "Amma irəliləyişlər torpaqların qaytarılması ilə bağlı deyil. Sadəcə olaraq, Rusiya istəyir ki, atəşkəs rejiminə daim əməl edilsin". **Politoloğun fikrincə, Rusiya danışıqları öz bildiyi istiqamətdə aparmaq istəyir.** "Hələ ki erməni silahlı qüvvələrinin işğal altındaki ərazilərdən çıxması məsələsi danışıqların ana xəttini təşkil etmir" - Qabil Hüseynli vurğulayıb.

ATƏT müşahidəçilərinin sayını artırmaq barədə razılığa

gəlincə, politoloq da hesab edir ki, belə bir addımın atılması yalnız Ermənistan tərəfinə sərf edir. "ATƏT-in müşahidəçilərinin sayının artırılması Azərbaycan üçün məqbul olmayan məsələdir. Həmçinin onların sayının artırılması üç həmsədr dövlətin razılığı əsasında olmalıdır. Müşahidəçilərin sülhəratma prosesinə heç bir dəxli yoxdur və onların sayının artırılması status-kvonun qorunub saxlanılması deməkdir. Cəbhə xətti boyu müşahidəçilərin sayının artırılması müharibənin dayandırılması demək deyil", - deyir o qeyd edib.

Qabil Hüseynli onu da bildirir ki, belə təkliflərin irəli sürülməsi erməni işğalının əbədləşdirilməsinə xidmət edir: "Odur ki, müəyyən müddətdən sonra Azərbaycan tərəfi bu təklifdən imtina edə bilər".

Məsələ ondadır ki, görüş-şöncəsi Kremldən verilən rəsmi açıqlamada da Azərbaycan torpaqlarının boşaldılması ilə bağlı bir cümlə belə əksini tapmamışdı. Prezident Putinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Dmitri Peskov açıqca bəyan eləmişdi ki, danışıqlarda əsas vəzifə hərbi əməliyyatların bərpasından sığortalanmaq olacaqdır.

Elə də oldu. Rusiya yenə öz oyununu oynadı. Moskvanın konfliktin həllinə dair hansısa "Yol xəritəsi"nin olduğu haqda iddialar da təsdiqini tapmadı. Rusiya, sadəcə, tərəflər üzərinə, ən çox da Azərbaycanın

Rusiyanın Azərbaycanda 3 milyard dollar sərmayəsi var

İyunun 20-də Bakıda Azərbaycan-Rusiya Biznes Forumu keçirilib. Virtualaz.org İxracın və İnvestisiyaların Dəstəklənməsi Fondunun (AZPROMO) məlumatına istinadən bildirir ki, forumda Azərbaycandan iri holdinqlərin, o cümlədən kənd təsərrüfatı və qida sənayesində, sənaye və tikintidə, səhiyyə, maliyyə, İKT və iqtisadiyyatın digər sektorlarında fəaliyyət göstərən biznes subyektlərinin nümayəndələri, rəsmilər iştirak ediblər.

Rusiya tərəfdən isə forumda Yaroslavl vilayətinin qubernatoru Sergey Yastrebov, Həştərxan vilayət hökumətinin xarici iqtisadi əlaqələr naziri Denis Afanasyev, Dağıstan hökumətinin İnvestisiyalar və Sahibkarlara dəstək üzrə Agentliyinin rəhbərinin müavini Zeynulla Qurbanov, Rusiyanın bir sıra digər regionlarının rəsmiləri, iqtisadiyyatın müxtəlif sektorlarında fəaliyyət göstərən şirkətlər təmsil olunublar.

Forumda çıxış edən iqtisadiyyat nazirinin müavini Niyazi Səfərov deyib ki, indiyə qədər Azərbaycanda Rusiya kapitalına əsaslanan 600-ə yaxın müəssisə qeydiyyatda alınıb. Rusiya Azərbaycan iqtisadiyyatına təxminən 3 milyard dollar həcmində sərmayə yatırır. Rusiya iqtisadiyyatında Azərbaycan investisiyalarının payı isə 1 milyard dollar təşkil edir.

Nazir müavini onu da bildirib ki, 2015-ci ildə Azərbaycanla Rusiya arasında əmtəə dövriyyəsinin həcmi 1,9 milyard dollar, cari ilin dörd ayı ərzində isə müvafiq göstərici 470 milyon dollar olub.

Azərbaycanda mövcud olan biznes şəraiti barədə məlumat verən Niyazi Səfərov ölkədə yaradılan sənaye parkları və texnoloji parkları haqqında söhbət açıb, rusiyalı sahibkarları azərbaycanlı həmkarları ilə fəal əməkdaşlığa dəvət edib.

Biznes-forumun yekunlarına əsasən, əcazətli sahələrdə əməkdaşlıq, investisiya layihələrinin təşviq edilməsi və birgə istehsal yaradılması haqqında 4 memorandum imzalanıb. Azərbaycan Rusiyaya ərzaq məhsullarının ixracını artırır. "Trend"-in məlumatına görə isə bunu jurnalistlərə İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin icraçı direktoru Vüsal Qasımlı deyib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Rusiyaya qeyri-neft məhsullarının ixracını artırır ki, bu da iki ölkənin ticarət əlaqələrinin daha keyfiyyətli səviyyəyə daxil olmasından xəbər verir.

V.Qasımlı qeyd edib ki, Azərbaycan və Rusiyanın nəqliyyat və logistika sahələrində çox yaxşı əlaqələri var: "Bu, Azərbaycan üçün üstünlükdür".

üzərinə müharibə etməmək öhdəliyi qoymağa çalışmaq işini bitmiş hesab elədi. Bu da o anlama gəlir ki, münəqişədə "açar rol" etiraf olunan Kremlin onu hər hansı formada həll etməyə hələ ki hazır görünmür.

Beləliklə, apreldəki blits-hərbi zəfəri ilə uğurlu mövqə qazanan Azərbaycan bu hərbi uğuru Rusiya əngəli üzündən hələlik diplomatiya və danışıqlar müstəvisinə keçirə bilmir. Rusiyanın buna niyyətli olması isə başqa bir mövzudur. Söhbət Kremlin Avrasiya layihələri ilə bağlı Bakıdan gözlənilənlərdən gedir - hansına ki, Azərbaycan pozitiv cavab verməyib, verməyə hazırlaşmır. Çünki haqlı olaraq, ölkənin ərazi bütövlüyünə təminatını (işğala son) ön şərt kimi qoyur. Rusiya isə aydın oldu ki, işğalçıya təzyiqlər göstərməyə hazırlaşmır.

Bəs yaranmış vəziyyətdə Azərbaycan nə etməlidir? Əlbəttə ki, Qarabağ məsələsində açıqca Rusiyanın iradəsi əley-

hinə getməyimiz, prosesi süni şəkildə sürətləndirməyimiz təhlükəli olar. Rəsmi Bakı bölgə və konflikt ətrafında, hətta Suriya məsələsində dəyişən şərtləri və gedən prosesləri, o sırada Kremlin Qərblə, eləcə də Türkiyə ilə münasibətlərinin dinamikasını diqqətlə izləməlidir. Paralel surətdə qaradaş ölkə ilə birgə çəvik, sinxron siyasət yürütməyə çalışmalı, həmçinin ABŞ və Avropa Birliyi ilə əlaqələri daha möhkəm və etibarlı səviyyəyə çatdırılmalıdır.

Ən önəmlisi, Azərbaycan Türkiyə ilə birgə, həmçinin Pakistan, İsrail kimi dost-müttəfiq ölkələrin hesabına özünün hərbi qüdrətini durmadan artırması, Qarabağ məsələsində işğalçıya son və qəti zərbəni vurmaq üçün əlverişli fürsəti gözləməlidir. Təbii ki, belə bir fürsətin dəqiq hesablaşmaq şərti ilə. Çünki tələsmək də, gecikmək də ziyanımıza ola bilər. Unutmayaq ki, belə bir deyim Qarabağ məsələsində də keçərlidir: "Sülh istəyirsənsə, müharibəyə hazır ol!"

□ Analitik xidmət

Eldar Mahmudov müəmmasının davam etdiyi bir vaxtda onun qudası Zamirə Hacıyevaya cinayət işi başlanması suallar yaradıb. İttihama görə, Z.Hacıyeva Beynəlxalq Bankın xəzinəsindən qanunsuz olaraq özünün pul kartı vasitəsilə 2009-cu ildən bu yana 18 milyon manatdan artıq pul xərcləyib. İttiham tərəfi hesab edib ki, Z.Hacıyevanın xərclədiyi pullar ona məxsus olmayıb və qanunsuz xərclənib. Odur ki, xarici dövlətin vətəndaşı olan xanım Hacıyevanın barəsində həbsli axtarış elan ediblər. Tutsalar, ilkin olaraq 4 aylıq həbsi üçün əldə məhkəmə qərar var.

Kimdir Zamirə Hacıyeva və onun indi yada düşməsi nə ilə əlaqəli ola bilər?

Z.Hacıyevanı indiki halda istintaq üçün cəlbəedici edən əsas məqam Eldar Mahmudovun qudası olması ehtimalları böyükdür.

Z.Hacıyeva Beynəlxalq Bankın sıradan müştərilərindən biri olsaydı, bu gün onun barəsində cinayət işinin başlanması haqda xəbərlər mətbuat səhifələrinə gəlib çıxmazdı. Xanım Hacıyevanın adı ilk dəfə mətbuatın gündəminə 2005-ci ilin fevral-mart aylarında "ayaq" açıb.

"Qara kəmə" Eldar Mahmudovun kreslosunda möhkəmlənməsinə yol açmışdı

Həmin vaxt Z.Hacıyevanın Bakıda fəaliyyətdə olan adam oğurlayan dəstə tərəfindən oğurlanması xəbəri yayılmışdı. Xəbərlərdə Z.Hacıyevanın adı çəkilmirdi, "bir bankirin xanımı oğurlanıb" şəklində məlumatlar dolaşırdı. Nəhayət, 2005-ci il martın 10-da Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi Bakının Keşlə qəsəbəsində "Qara kəmə" adlı əməliyyat keçirdi və bankirin həyat yoldaşını girovluqdan azad etdi. Əməliyyat illərlə bağlı qalan sifarişli qətlərin, adam oğurluqlarının bir qisminin üzərinə işıq saldı.

Cəmiyyətdə MTN-ə inamı artırdı, nüfuzunu qaldırdı, quruma əməliyyatdan 8 ay əvvəl, 2004-cü ilin iyulunda rəhbər təyin edilmiş Eldar Mahmudovun kreslosunda möhkəmlənməsinə yol açdı. "Qara kəmə" əməliyyatı DİN-dən 2 dəfə qovulmuş Eldar Mahmudovun milli təhlükəsizlik naziri kreslosunda özünü təsdiqləməsi, eyni zamanda özünə düşmən bildiyi şəxslərlə haqq-hesab çəkməsi üçün əla fürsətlər açan bir əməliyyat idi. Bu əməliyyatdan sonra E.Mahmudovun nazir kimi atdığı addımların təftiş olunması bir növ düzgün başa düşülməzdi və təftişçilər də zətən əvvəldən yoxmuş kimi idilər. Odur ki, E.Mahmudov 10 il istədiyini edə bildi. Sanki "Qara kəmə" onun toxunulmazlığının qarantiyasına çevrilmişdi. Bir də ki, Eldar Mahmudov Zamirə Hacıyevanı girovluqdan azad edib Hacı Məmmədovu özünün girovuna çevirmişdi. Lakin Zamirə Hacıyevanın da özünün təsir dairəsindən çıxmasına imkan verməmişdi. Oğluna bankirin qızını alıb ömürlük yaxın çevrəsində saxlamışdı.

"Qara kəmə"dən sonra Zamirə Hacıyeva da, Hacı Məmmədov da Eldar Mahmudovun əhatəsindən kənarda qalmadılar. Daim nəzarətində idilər. Niyə? Bu adamları bir-birinə bağlayan, birləşdirən nə olub?

"Zamirə Hacıyevanı oğurlayıb məşinin yük yerinə qoydular"

Zamirə Hacıyevanın oğurlanması epizodu ittiham aktına görə belə olmuşdu. C.Hacıyeva

Sitat: "Bu, hansısa böyük qüvvənin sifarişli olub".

H.Məmmədovun bu ifadəsindən belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, onunla sifarişçi arasında konkret şəxs olub.

Kimdir həmin şəxs?

Hacı Məmmədovun onun adını məhkəməsi boyunca niyə çəkmədi?

dirmalara niyə imkan verməyib? Niyə o, nazir postundan çıxarılandan sonra da bu araşdırmalar ortada deyil? Hacı Məmmədov məhkəməsində "mən "osmi-noq"un bir ayağı olmuşam" sözlərini elə-belə demədimi?

Hacı Məmmədovla Eldar Mahmudovu birləşdirən məqam

Məmmədovun Eldar Mahmudovun sirlərinə belə olmasına görə deyildi ki?

Hacı Məmmədov məhkəmələri boyunca adam oğurluqları və qətlər üzrə ifadələrində sifarişçilərin adını çəkəcəyi vədini verirdi və elə sona qədər də onun sözləri vəd olaraq qaldı.

adam oğurluğu və qətlərlə bağlı sifarişlərin "qəfil və əvvəlcədən bilinən sifarişlər" olduğunu, Zamirə Hacıyevanın oğurlanmasının isə birinciyyə aid olduğunu söyləmişdi.

Qəfil sifarişin verilməsi nə ilə əlaqəli ola bilərdi?

Hacı Məmmədov qəfil sifariş aldığı vaxtda Elmar Hüseynovun qətlinə 1 aydan az vaxt qalırdı

Burada bir haşiyə çıxıb qeyd edək ki, H.Məmmədova Z.Hacıyevanın oğurlanması qəfil şəkildə sifariş edildiği günlərdə Bakıda "Monitor" jurnalının baş redaktoru Elmar Hüseynovun qətlinə 1 ay qalmışdı.

"Qara kəmə"lə

birləşdirilən 3 ismin sirri

Eldar Mahmudov bankir xanımını girovluqdan azad edib Hacı Məmmədovun özünü girovuna çevirmişdi; sabiq nazir niyə Zamirə Hacıyevanın özünün təsir dairəsindən çıxmasına imkan verməyib?

Hacı Məmmədov

Eldar Mahmudov

vin həyat yoldaşı Bakıda bahalı salonlardan birinə gedib, oradan çıxanda Hacı Məmmədovun dəstə üzvləri onu oğurlayıblar və məşinin yük yerində Nailə Quliyevanın Keşlədə yerləşən mənzilinə gətiriblər. Oğurluqda iştirak etmiş N.Quliyeva sonradan məhkəmədəki ifadəsində "Zamirə Hacıyevanı oğurlayıb məşinin yük yerinə qoydular" demişdi. İttiham aktına görə belə olub. Bəs əslində necə olub? Zamirə Hacıyeva oğurlanarkən niyə çıxır-bağır salmayıb?

Hacı Məmmədov Zamirə Hacıyevanın oğurlanması haqda: "Bu, hansısa böyük qüvvənin sifarişli olub"

Eldar Mahmudovun rəhbərliyi altında həyata keçirilən "Qara kəmə" əməliyyatından sonra baş verənlər - MTN əməkdaşlarının hər cür qanunsuzluğa qol qoyması həmin əməliyyatın üzərindən qara xətt çəkdi. "Qara kəmə"nin baş qəhrəmanı Hacı Məmmədov işi üzrə məhkəməsində dəfələrlə MTN-ə istintaqın qərəzli aparıldığını söylədi. Bir çox suallar yaradan mətləblərə toxundu.

Məsələn, 2006-cı il avqustun 28-də Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Məhkəmədə keçirilən prosesdə Hacı Məmmədov Zamirə Hacıyevanın oğurlanması epizodu üzrə ifadəsində sifarişçinin kimliyi haqda suala belə bir cavab vermişdi.

"Bu sifarişçinin kim olduğunu Cahangir elə ilk gündən bildirdi"

Zamirə Hacıyevanın oğurlanması epizodu üzrə 9 oktyabr 2007-ci ildə Bakı Apeyliyasiya Məhkəməsində keçirilən prosesdə Hacı Məmmədov belə bir fikir işlətməmişdi.

Sitat: "Rövşən Əliyev və Fətulla Hüseynovun qətlini sifariş edən şəxs Cahangir Hacıyevin həyat yoldaşının oğurlanmasını da sifariş edib. Bu sifarişçinin kim olduğunu Cahangir elə ilk gündən bildirdi. Mən heç kimə qarşı birbaşa ifadə verməmişəm. Əgər belə bir ifadə verərsə olsaydım, cəza çəkməli olan şəxslər bu zala yerləşməzdi. Mən heç kimə mesaj göndərmirəm. Lakin həmin qətlər və oğurlanmalar mənə məcburiyyətlə sifariş olunub. Həmin sifarişçinin kim olmasından məlumatı olan və vasitəçilik edənlər var. İndi onların adını deyə bilmərəm".

"MTN-də aparılan istintaq zamanı sifarişçilərin kim olması araşdırılmayıb"

Elə həmin gün keçirilən məhkəmədə H.Məmmədov belə bir ifadə də vermişdi.

Sitat: "Mənim cinayətləri həyata keçirməyim sifarişli olduğu kimi, MTN-in də istintaqı sifarişli idi. MTN-də aparılan istintaq zamanı sifarişçilərin kim olması araşdırılmayıb".

Niyə araşdırılmayıb? Eldar Mahmudov nazir olaraq bu araş-

Hacı Məmmədovun həbs edilən gündən 2016-cı ilin mayına qədər MTN-də saxlanılmasının qanunsuzluğu məsələsinə diqqət etdik. Eldar Mahmudov milli təhlükəsizlik naziri təyin edilənə qədər uzun illər daxili işlər orqanlarında (DİO) çalışıb. Yol verdiyi qanunsuzluqlara görə DİO-dan 2 dəfə qovulub. Hacı Məmmədov da həbs edilən günə qədər DİO-da çalışıb və onun da biografiyasında orqanlardan xaric olunma var. Mümkündür ki, H.Məmmədovla E.Mahmudovun "Qara kəmə"dən əvvəl də əlaqələri, münasibətləri olub.

Hacı Məmmədovun Eldar Mahmudov üçün qiymətli arestanta çevrilməsinin sirri

Eldar Mahmudov Hacı Məmmədovun barəsində məhkəmə hökmü çıxarılandan sonra iş üzrə digər ömürlük həbs edilən şəxslər kimi onun da Qobustan Qapalı Həbsxanasına köçürülməsinə şərait yaratmalı idi. Amma E.Mahmudov vəzifədə olduğu müddət boyunca H.Məmmədovu özünün birbaşa tabeliyində olan təcridxanada saxladı. Digər şəxsləri isə Qobustan Qapalı Həbsxanasına köçürdülər.

Hacı Məmmədovu hansı xidmətlərinə görə 10 il MTN təcridxanasında saxladılar? Hacı Məmmədov Eldar Mahmudov üçün niyə bu qədər qiymətli arestanta çevrilmişdi? Bu, Hacı

Zamirə Hacıyeva oğurlanan gün Hacı Məmmədovu Baş Prokurorluqda dindiriblər

2006-cı il avqustun 28-də Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Məhkəmədə keçirilən prosesdə daha bir maraqlı məqam üzə çıxmışdı. Zakir Nəsirovun vəkili Adil İsmayilov vəsatət qaldıraraq istintaqdan Zamirə Hacıyevanın oğurlanması işi üzrə əməliyyat hərəkətləri barədə materialların təqdim olunmasını xahiş etmişdi. Məlum olmuşdu ki, Z.Hacıyeva oğurlanan gün - 2005-ci il fevralın 10-da Hacı Məmmədovu Baş Prokurorluqda dindiriblər. Vəkil həmin dindirməyə dair protokolun da məhkəməyə təqdim edilməsini istəmişdi. Lakin məhkəmə vəsatətləri baxılmamış saxlamışdı.

Məhkəmə bu qərarı hansı əsasla verdiyini izah etməmişdi.

2006-cı il avqustun 29-da Hacı Məmmədov məhkəməsində daha bir maraqlı fikir söylədi.

Sitat: "Mən cinayətlər etmişəm, bu məlumdur, ancaq mənə də pis adamlar var".

Hacı Məmmədovun "pis adamlar" təyini ilə qeyd etdiyi şəxslər kimlərdir? Niyə MTN-də onun dediklərinin tam araşdırılması baş tutmadı?

Hacı Məmmədovun "qəfil və əvvəlcədən bilinən sifarişlər" açıqlaması

Həmin gün - 2006-cı il avqustun 29-da Hacı Məmmədov

Girovluqdakı Zamirə Hacıyevaya prezident yanında müşavirədən detallı xəbər

Hacı Məmmədov məhkəməsində Z.Hacıyevanın oğurlanması epizodu üzrə verdiyi ifadələrdə olduqca ilqinc 2 məqama toxunmuşdu. Demişdi ki, Z.Hacıyevanı uzun müddət saxlamaq fikrində olmayıblar. Amma özlərindən asılı olmayan səbəblərdən qadını 1 ay həbsdə saxlayıblar. Z.Hacıyeva 2005-ci ilin qadınlar bayramını - martın 8-ni H.Məmmədovun Keşlə qəsəbəsindəki evindəki xüsusi saxlanma yerində girovluqda qarşılayıb. Həmin gün Hacı Məmmədov ona bir vəzifəli şəxsin adından gül bağışlayıb. Bundan əvvəl isə Zamirə Hacıyevaya prezident yanında müşavirə olduğunu, həmin müşavirədə adam oğurluqları, birbaşa Zamirə Hacıyevanın oğurlanmasının da müzakirə edilməsi haqda məlumat verib.

Hacı Məmmədov Zamirə Hacıyevaya gülü kimin adından bağışlamışdı?

DİN-in yüksək çinli zabiti olması Hacı Məmmədovun prezident yanında müşavirədə müzakirə olunan mövzulara vaqif olması imkan verirdimi?

Təəssüf ki, suallar çox, cavablar isə yoxdur.

Əvvəldə qeyd etdiyimiz kimi, "Qara kəmə" əməliyyatı Eldar Mahmudov üçün bir növ qarantıya idi. Bu əməliyyatdan sonra Eldar Mahmudov güclənmişdi.

Diqqətçəkən məqamlardan biri isə onun rəhbərliyi altında girovluqdan azad edilən Zamirə Hacıyeva ilə quda olmalarıdır. Eldar Mahmudovun ilk həyat yoldaşı, milliyətçə ləzgi olan Yana Mahmudovadan olan oğlu ilə Zamirə Hacıyevanın ilk həyat yoldaşından olan qızı ailə həyatı qurmuşdular. Görəsən, Zamirə Hacıyevaya 2005-ci ildə girovluqda olarkən qızıl gül göndərən Eldar Mahmudov olmayıb ki?

Türkiyənin hurriyet.com saytında Hulusi Turqutun müəllifliyi ilə mərhum prezident Əbülfəz Elçibəylə bağlı dərc olunan sensasion yazı hadisə statusundadır. Sayt xəbər verir ki, 1992-ci il iyunun 25-də İstanbulda keçirilən Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının toplantısı zamanı Azərbaycan prezidenti yoxa çıxıb.

Elçibəyin köməkçisi "Hurriyet" qəzetinin yazdığını təsdiqlədi, amma...

Oqtay Qasimov mərhum prezidentin hadisə ilə bağlı dediklərini "Yeni Müsavat"a danışdı; **O. Qasimov:** "Əbülfəz bəy gecə iqamətgahdan çıxıb..."

Hurriyet.com bildirir ki, qonaqlar iclas salonuna yığılarkən Elçibəy görünməyib. Bu barədə Azərbaycan nümayəndə heyətinə xəbər verilib. Onlar da xəbərsiz olduğunu bildiriblər. Məsələ ilə bağlı Türkiyəni toplantıda təmsil edən o zamankı baş nazir Süleyman Dəmirələ də bilgi verilib. Dəmirələ dərhal tədbir görülməsini əmr edib və İstanbul polisi səfərbər edilib. Az sonra Elçibəyin Anadolu ətəyində, Salacaq sahilində bir taksidə olduğu xəbəri gəlib. Asayış keşikçiləri ora gedən zaman Azərbaycan rəhbəri "qeyb olma-sı"nı belə izah edir: "Türkiyə aşıqiyəm. İstanbula heyranam. Ata vətənimizə gəlmişkən atalarımızın yaşadığı Topqapı sarayını uzaqdan da olsa seyr etmək istədim".

Sayt onu da qeyd edir ki, Elçibəyin tapılması böyük sevincle qarşılanıb və o, polis maşınında zirvə toplantısının keçirildiyi yere gətirilib. Sensasion yazının içərisində diqqət çəkən bir xəbər də var. O da Elçibəyin tədbirdən bir gün öncə İstanbula gedərkən Atatürk hava limanında torpağı öpməsi ilə bağlıdır. Yazıya görə, Əbülfəz Elçibəy aeroportda onu qarşılamağa gələnlərin hər birinə "Ana vətənimiz, ana vətənimiz", deyə-deyə Türkiyədə olmaqdan böyük xoşbəxtlik duyduğunu ifadə edib.

Məqalənin sonunda bu hadisənin indiyə qədər dövlət sirri kimi qorunub saxlandığı bildirilir.

Oqtay Qasimov

Hurriyet.com-un bu yazısı Azərbaycanda birmənalı qarşılanmayıb. Xüsusilə Elçibəysevərlər buna sərt təpki veriblər. Əksəriyyət bu yazı ilə guya o zamankı Azərbaycan rəhbərinin protokolundan xəbərsiz olduğuna eynam vurulduğunu iddia edirlər. Xəbərin ardından mərhum prezidentlə bağlı xoşagəlməyən fikirlərə də arasıra rast gəlmək mümkündür.

Eks-prezidentin köməkçisi olmuş Oqtay Qasimov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında baş verən hadisəni təsdiqləsə də, məqalədə təhriflərin olduğunu söylədi: "Jurnalistin orada məsələyə baxışında qüsur var. Hadisələr təhrif olunub. Jurnalist yazır ki, Elçibəy 24 iyunda təyyarədən enərkən, Atatürk hava limanında torpağı öpdü. Bu yanlışdır, belə bir şey olmayıb. Əbülfəz bəy doğrudan da İstanbulda torpağı öpüb, amma orada yox. Azərbaycan nümayəndə heyəti Türkiyəyə gedib. Onlar üçün ayrılmış iqamətgahda yerləşiblər. Gecə saat 3-4 radələrində Əbülfəz bəy mühafizəsindən rəhmətlik İlqar Qədirquliyevi, ümumi müha-

fizədə olan türk mühafizəçilərindən birini götürüb, onlarla iqamətgahın yaxınlığındakı körpünün yanına gediblər. Mühafizəçilər kənarda qalıblar, Əbülfəz bəy gecə torpağı orada öpüb. İki nəfərdən başqa kimsə buna şahidlik etməyib. Oradan İstanbulu seyr edib, sonra da geri dönüblər. Səhəri də tədbirdə iştirak ediblər. Amma jurnalist yazır ki, guya Əbülfəz bəy heç kimə xəbər verməyib, taksilə gedib, sonra da toplantıya gecikib. Bunların heç biri doğru deyil. Bəlkə də jurnalist Əbülfəz bəyin Türkiyə sevgisini göstərmək baxımından onun torpağı öpdüyünü yazsın. Orada nə İstanbul polisi ayağa qaldırılıb, nə də digər hadisələr baş verib. Əbülfəz bəy dövlət protokollarına əhəmiyyət verməyən şəxs kimi təqdim olunub. Bunu jurnalist bilərəkdən, yaxud bilməyərəkdən edib, bunu söyləmək çox çətindir. Amma istənilən halda yanlışdır. Çünki Elçibəy dövlət protokolunu gözəl bilirdi. Türkiyəyə gedişinin məqsədi də toplantıda iştirak etmək idi. Məsələyə Süleyman Dəmirələ

və digər rəhbər şəxslər səviyyəsində reaksiyanın verilməsi çox təhrifedici fikirlərdir. Çünki hüquq-mühafizə sisteminin belə hadisədən xəbəri olmayıb. Bunu Əbülfəz bəyin özü istəməyib. Çünki böyük mühafizə heyəti qurulmalı, prezident müşayiət edilməli idi. Nəticədə səs-küy, rahatsızlıq ola bilərdi. Bəy isə bunu istəməyib. Nə polis gəlib, nə də Elçibəy polis maşını ilə toplantıya qayıdıb. Toplantı gündüz olub, Əbülfəz bəy isə gecə iqamətgahdan çıxıb, az sonra da qayıdıb. Yazıda bu baxımdan da uyğunsuzluq var".

O. Qasimov xəbərin ardından Elçibəylə bağlı ittihamlar səsləndiriləndə cavab verdi: "Jurnalist istəmədən də yazı bilər. Əbülfəz bəyin Türkiyə sevgisini qabartmaq da istəyər. Qaş düzəltməyi yerdə, vurub göz də çıxara bilər. Hadisəni olduğu kimi sizə söylədim. Rəhmətlik Elçibəyin özü də bu epizodu bizə danışmışdı. Söhbət əsnasında sizə nə dedimsə, Bəyin mənə dedikləri idi. Həmin hadisə mənim təyinatımdan üç həftə əvvəl təsadüf edib. Ona görə səfərdə iştirak etməmişəm. Hər kəs bu barədə istədiyini yazı bilər. Amma mənim məntiqlə düşünəsən. Media orqanlarında dərc olunan hər yazı da həqiqət deyil. İnsanları məsələlərə daha obyektiv, düzgün yanaşmağa çağırıram. Ədalət və vicdan hissini itirməli deyilik. Hadisələr necə olursa-olsun, doğru yanaşma olmalıdır".

□ Cavanshir ABBASLI

Niyə tutmuşdular, niyə buraxdılar?

Xalid KAZIMLI

Oturub-durub kiminsə azadlıqdan məhrum edilməsini, məhbəsdə yatmasını istəmək gerçək humanizmə ziddir. Ancaq orası da var ki, cinayətkar cəzasız qalmamalıdır, asudə gəzərək ictimaiyyətə təhlükə törətməməlidir, təcrid olunmalıdır.

Əslində ikincini təmin etmək daha böyük humanizmdir. Bir canını həbs etməyib, yaxud vaxtından tez azad edib cəmiyyətin içinə buraxmaq, onun əlindən ziyan çəkəcək adamlara zülm etmək deməkdir.

Nə yazıq ki, ölkəmizdə günahsız adamların məhbəs divarları arasında qaldığı bir zamanda minlərlə cinayətkar azadlıqda gəzir və ya yüngül, simvolik cəzalarla canlarını qurtarırlar.

Bugünlərdə ağır dələduzluq cinayətində ittiham olunaraq həbsə alınmış birinin gözənilmədən azadlığa buraxılması ictimaiyyət arasında ajiotaja, söz-söhbətə səbəb olub.

Birincisi, o adamın - Bayraq Meydanı Kompleksi İdarəsinin sabiq sədri Rəşad Məmmədovun həbs edilməsinin özü də gözənilməz olmuşdu. Onun rəhbərlik etdiyi idarənin adı heç də ölkədəki korrupsiya yuvalarının "reyting cədvəli"ndə ilk onluğa düşmürdü.

Ona görə də idarə rəisinin həbsi üzərində böyük hay-küy qopdu. Startda onu dövlətə xəyanətdən tutmuş ta böyük korrupsiya maxinasiyalarına qədər ən ağır cinayətlərdə suçladılar. Hətta təqsirsizlik prezumpsiyasını, insanların milli mənsubiyyətinə görə mühakimə edilməsinin yolverilməz olduğu barədə beynəlxalq konvensiyanın tələblərini bir kənara qoyaraq, daha doğrusu, onlara tüpürərək, R.Məmmədovun erməni qohumlarının olması barədə mediaya xəbərlər də sızdırdılar. Bacardıqca onu daha ağır cinayət ittihamları ilə yüklədilər.

Sonra, vaxt keçdikcə mediada qoparılmış tozunaq yatışmağa, reissə qarşı irəli sürülmüş ittihamlar azalmağa və yüngülləşməyə başladı, "dövlətə xəyanət" bir kənara atıldı, "korrupsiya ittihamı" aradan qalxdı, yerdə dələduzluq-filan kimi ittihamlar qaldı. Ancaq burada da ağırlaşdırıcı hal vardı, söhbət 6 milyonluq dələduzluq faktından girdi. Reisdən şikayət edib, üzünə duranlar vardı.

Bir müddət öncə başlayan məhkəmənin nəticəsi isə belə oldu: reisi azadlığa buraxdılar. Bundan əvvəl ondan şikayət edən şəxs də məhkəmədə artıq ona dəyən ziyanın ödənildiyini, R.Məmmədovdan şikayətçi olmadığını söyləmişdi.

Sabiq reisin şou xarakteri daşıyan məhkəməsində övladlarına təminatlı gələcək hazırlaması üçün bütün bu əməllərə qol qoyduğunu etiraf etməsi çox maraqlı və ibretamiz idi. Əslində bu, onun vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməsini göstərirdi, ancaq məhkəmə bunun üstündən keçdi, heç R.Məmmədovun o milyonları haradan əldə etməsinin qaynaqları da araşdırılmadı. Başqa birisi olsaydı, kələfi çözməyə davam edərdi, yeni-yeni cinayət işləri açılardı.

Amma belə görünürdü ki, sabiq reisin həbsinə dair fətvə yuxarılardan verildiyi kimi, artıq onun barəsində şifahi əfv qərarı da çıxarılıb və məhkəməyə "aş-burax" əmri verilib. Elə ona görə də Azərbaycanın məhkəmə tarixində bir ilk yaşandı, həmişə və bütün hallarda müttəhimlərə layiq olduqlarından da 2-3 il ağır cəza tələb edən prokuror bu dəfə müttəhimə azadlıq tələb etdi. Və bu tələb ləngimədən yerinə yetirildi.

İctimaiyyətin sualları isə çoxdur: Nədən prokuror və hakimlər heç də həmişə bu cür deyillər və 150-200 (lap olsun, 2-3 min) manatlıq dələduzluqlara görə insanlara ağır cəzalar verirlər, amma bu dəfə 6 milyonluq dələduzluğu gözdə tutdular?; Sabiq reisin əməllərində ağır cinayət tərkibi yox idisə, keçən ilki hay-küy, ona qarşı irəli sürülən ağır ittihamların mənası nəydi, adamı niyə şərəyləyirdilər? Yox, təqsiri, suçu vardısı, üstündən niyə keçdilər?

Göründüyü kimi, bu hadisədən, daha dəqiqi, keçən ildən bəri detalları dillərdə dastan, mediadan manşet olan prosedən ciddi korrupsiya iyi gəlir.

İctimaiyyət belə məsələlərdə çox da özünü çətinə salmır, bir neçə cümləylə məsələnin mahiyyətini izah edir: "Gördülər ki, imkanı, pulu var, dolaşdırdılar, torbasını tikiyə, əlindəkini aldılar, sonra da buraxdılar".

İndi kimsə çıxıb təkzib eləsin ki, belə olmayıb və qanunun aliliyi, təqsirsizlik prezumpsiyası, humanizm dəyərləri barədə moizə oxusun, qulaq asa.

Putinin masası

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Almaniyanı söydülər, öz telekanalizasiyalarında Almaniyanın dağılması haqda gülünc sülhət verdilər, ancaq alman məşini Bakıda keçirilən yarışda birinci yeri tutdu. Utandırlarmı? Qətiyyə. Utanmaq üçün utandıran ətraf, fərqli mühit olmalıdır. Ölkədə hamı bu cür demaçoqiyaya ilə, öz gözündəki tiri qoyub başqa gözde tük axtarmaqla məşğuldursa, niyə utanasan?

Tragikomediyanın pərdələrini endirməyə ehtiyac yoxdur, proses tam sürətilə davam edir, hamı ləzzət alır, alqışlayır. Avropa Şurasından tutmuş azərbaycanlılara qədər. Təzəlikcə bir səhnəcik də oynadılar: 2006-cı ilin Nobel sülh ödülü yiyəsi, banqlədəşli Məhəmməd Yunusu Bakıya gətirmişdilər. Bu Yunus mikromaliyyənin pionerlərindən sayılır. Banqlədəşde "Grameen" adlı bank qurub, kasıblara az faizli, kiçik kreditlər verir, onları yaşadır. Nə qədər məqsədə nail olub, deyə bilmərəm. Banqlədəş BMT-nin insan inkişafı indeksində 142-ci yeri tutmaqla dünyanın ən kasıb ölkələrindən biridir - özünüz nəticə çıxarın. (Hətta Azərbaycan kimi zəif ölkə o göstəricidə 78-ci yerdədir). Ancaq hesab edək Yunus müəllim uğurlu adamdır. Bəs yapistlərin bu adamı ölkəməz dəvət etməyə hansı sifətləri var idi? Bankların yüksək kredit faizlərindən əzab çəkən azərbaycanlılar intihar edirlər, ailələr dağılır, uşaqlar yetim qalır. Kənd təsərrüfatı ümumiyyətlə məhvə doğru gedir, iki-üç kəndli qalmışdı, onları da bu yaz dolu vurdu. (Bəyənmədikləri Ermənistan son illərdə yüzlərlə doludağıdan top alıb, kənd təsərrüfatını qoruyur, bizdə isə 1 ədəd də elə top alınmayıb, SSRİ-dən qalma dolu dağıtma sistemi çoxdan sıradan çıxarılıb, yapistlər isə Azərbaycanın pullarını mənasız bayramlarda fişəng almağa sərf ediblər).

Bizdə qadının kredit alması ümumiyyətlə fantastika janrındadır. Bunları ona görə xüsusi vurğuladım ki, Məhəmməd Yunus-un əsasını qoyduğu bank kəndlilərə kredit verir, müştərilərinin 97 faizi isə qadınlardır!

O üzəndən, yaxşı olardı Məhəmməd Yunus aeroportdan düşüb şəhərə gələndə ona "Koroğlu" metrosu üstündəki körpünü göstərib izahat verəydilər ki, bizdə krediti qaytara bilməyib intihar edənlər əsasən bura çıxırdılar, indi polis postu qoymuşuq, sabitlik nəzarət altındadır, borclulara ip veririk, özlərini evdə asırlar, çünki evi bank əllərindən alır.

"Ağası gülüm olanın, başına külüm olar" - bu məsəl isə Putinin bizim Qarabağ danışıqlarına ağsaqqallığı qara yumoruna aiddir. Sankt Peterburqda təzəlikcə Putin Azərbaycan və Ermənistan başçılarını toplayıb guya növbəti danışıq apardı. (Bir-iki nəfərimiz vardı, görüşdən qabaq özlərinə möhkəm əl qatmışdılar, az qala İrevana girmişdilər. Ancaq artıq bu kuklalar heç kimdə maraqla oymatır, biz də fikir verməyək). Görüş şəhərin Konstantinov sarayında keçirilib, mənə ordan çəkilən foto çox maraqlı, simvolik gəldi. İstəsəniz özünüz də internetdə tapıb baxa bilərsiniz: çox yekə, dairəvi bir masanın bir ucunda Əliyev, o biri ucunda Serkisyan əyləşmişdi, Putin isə tam ortada idi. Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri bir-birindən o qədər uzaqda idilər ki, bəlkə Peterburqda getməyib Qafqazda bir-birini çağırırsalar daha yaxşı danışırdılar, səsləri eşidilirdi. Bu da aydın göstərir ki, əslində bu iki dövləti normal danışıq aparmağa, barışıq nöqtələri tapmağa qoymayan, düşmənçilik yayıb çirkin niyyətlərini həyata keçirən əsas dövlət elə Rusiyadır. Tarixən də belə olub - parçalayıb hökm sürüblər. Bizdən çox ermənilər rus dostluğundan ziyan görüblər, başa düşməzlər hələ ki. Maşa olmaq "xoşbəxtliyini" yaşayırlar.

Görüş o qədər mənasız, məzmunuz olub ki, Putin bilməyib nədən danışsın, axırda deyib Bakıda rus dilinə hörmətin qalmasından məmnunuq. Rəhmətliyin oğlu, bizdə öz dilimizdən başqa hər dilə hörmət var, sən ondan narahət olma. Sən de görək atəşkəsi növbəti dəfə haçan pozub kasıbların uşaqlarını qırğına verirsən. Qafqaz xalqlarında tək-tək ölmək ləzzət vermir, görək tayfa-qırılmaq, bəla elnən gəlsin, toy-bayram olsun.

AŞ baş katibi T.Yaqland AŞ PA-da Avropa Liberal Qrupda millət vəkili qarşısında çıxıb edib və sualları cavablandırıb. Millət vəkili Q.Paşayeva AŞ baş katibi qarşısında bir neçə ciddi məsələ qaldırıb.

Q. Paşayeva deyib: "Mən Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin "Çıraqov və başqaları Ermənistan qarşı" adlı qərarından danışmaq istəyirəm. Bilirsiniz ki, Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarından məcburi köçkün düşmüş bir qrup azərbaycanlının Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə müraciəti əsasında məhkəmə bir neçə ay əvvəl qərar çıxardı. Bu qərardan artıq bir neçə ay keçir, amma Ermənistan indiyədək bununla bağlı heç bir addım atmayıb. Siz Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin qərarlarından danışanda bir neçə məsələyə toxunsanız da təəssüf ki, bu məsələyə çıxışlarınızda toxunmadınız".

Deputat Ermənistanın qeyri-qanuni olaraq neçə aylardır girov saxladığı Dilqəm

AŞ baş katibi Kəlbəcər girovlarından danışdı

Yaqland: "Ağır durumdur..."

Əsgərov və Şahbaz Quliyevlə bağlı da məsələ qaldırıb: "Siz

Q.Paşayeva AŞ baş katibi T.Yaqlanda "AŞPA-da Ş. Quliyev, D.Əsgərov, Çıraqov və başqalarının da haqlarını müdafiə etmək sizin vəzifənizdir, bu insanlar sizdən ciddi addımlar gözləyir" deyib

hər dəfə bu məsələ gündəmə gələndə deyirsiniz ki münacişinin həlli ilə bağlı ATƏT-in Minsk Qrupu məşğul olur, bizim qarışmamızı istəmir, bizim əlimizdə mexanizmlər yoxdur, bu istiqamətdə çalışırıq və s. Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi də daxil olmaqla, müxtəlif beynəlxalq təşkilatların sənədlərində vurğulanır ki, işğal etdiyi ərazilər üzərində baş verənlərdə məsuliyyət Ermənistanın üzərinə

düşür. Məsələyə məhz buradan yanaşaraq o insanların azadlığa çıxması üçün AŞ-nin baş katibi kimi hansı addımlar atacaqsınız. O insanlar da, ailələri də sizdən bunu gözləyir. Sizdən hansı dəstəyi gözləyə bilərlər?"

AŞ baş katibi Yaqland "Sizin qaldırdığınız məsələləri anlayıram, ağır bir durumdur. Bu istiqamətdə çalışmağa davam edirəm" deyərək cavab verib.

Antiböhran Koalisiyasının dağılması xəbəri təsdiqlənmədi

Müsavat və KXCP Məclis sessiyasına hazırlaşırlar

Yay fəslində bütün sahələrə olduğu kimi, müxalifətin fəaliyyətinə də ciddi təsir edir. Hər ilin bu fəslində demokratik düşüncədə heç bir aktivlik müşahidə olunmur.

Maraqlıdır, onsuz da siyasi böhrandan çıxma bilməyən demokratik düşüncə bu yayı necə keçirəcək?

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə Ağdaşda deputat seçkiləri başa çatdığına görə bundan sonra təşkilatlanma işinə daha çox diqqət ayıracağını bildirdi: "Fəaliyyətimizi davam etdiririk. Xüsusilə gənclərlə işləyirik. Yay fəslində fəaliyyətimizə heç bir təsir etməyəcək. Mütəmadi olaraq, işlərimizi davam etdirəcəyik. Seçkilər təşkilatlanma işimizə əlavə stimül verdi. İnsanlar bir komandanın necə işləyə biləcəyini gördülər. Yeni mərhələdə gördüyümüz bu kimi işləri davam etdirməyi qarşıya məqsəd qoymuşuq".

KXCP sədri Mirməhəmməd Miralioğlu partiyasının Ali Məclisinin sessiyasına hazırlaşıqlarını bildirdi: "İyunun 24-də Elçibəyi ziyarət edəcəyik. Həmin gün sessiyamızı keçirəcəyik. Ölkə-

dəki ictimai-siyasi vəziyyət və qarşıda duran məsələlər müzakirə olunacaq. İşlərimiz mövsümi xarakter daşımır. Antiböhran Koalisiyası və Azadlıq Siyasi Partiyalar Əməkdaşlıq Mərkəzinin fəaliyyəti ilə bağlı məsələləri KXCP rəhbərliyi səviyyəsində müzakirə edib, sonra da bu barədə yekun açıqlamamızı verəcəyik. Ondan sonra dostlarımız müraciət edəcəyik ki, onlar da öz mövqelərini bildirsinsinlər".

Müsavat başqanının müavini Elman Fətəh iyunun 25-də

partiya Məclisinin növbəti sessiyasının olacağını qeyd etdi: "Məclisdə ölkədəki iqtisadi-siyasi vəziyyət, böhran və Azərbaycanı gözləyən problemlər müzakirə olunacaq. Müsavat başqanının ictimai-siyasi vəziyyətlə bağlı geniş məruzəsi olacaq. Eyni zamanda Müsavat başqanının baş prokurora Panama faktları ilə bağlı göndərdiyi məktub izlənilir. Hələ də cavab verilməyib. Verilməse, biz məhkəməyə müraciət edəcəyik. Azərbaycanda baş verən məsələləri partiyamız yaxın-

dan izləyir. Öz mövqelərimizi yerində gəldikdə ortaya qoyuruq. Fəaliyyətimiz belə də davam edəcək".

Qeyd edək ki, günlər öncə bəzi müxalif qurumların birləşdiyi Antiböhran Koalisiyasının ADP-nin gedişi ilə bağlı dağılması haqqında məlumatlar yayıldı. Xəbəri dəqiqləşdirmək üçün koalisiyanın üzvü, "AĞ blok"un lideri Tural Abbaslı ilə əlaqə saxladıq. O, koalisiyanın fəaliyyətini dayandırdığını bildirdi: "Yay aylarında siyasi səhnədə susqunluq olur. Nəticədə cəmiyyətin diqqətini çəkən tədbirlər, aksiyalar təşkil olunmur. Bu baxımdan ola bilsin ki, Antiböhran Koalisiyasının fəaliyyətini dayandırması ilə bağlı şayiələr yayılsın. Hər həftə iclaslarımızı keçiririk. Sonuncu iclasda ADP çıxmaq istəyini bildirdi. Koalisiya üzvləri gələn iclasa qədər Sərdar bəyden qərarını təxirə salmağı xahiş etdilər. Bu iclasda məsələ daha geniş şəkildə müzakirə olunacaq. Üzvlər ADP-nin qalmasını tərəfdardılar. Hələ ki ADP-nin çıxmaqla bağlı konkret qərar yoxdur. Amma etiraf etməliyəm ki, müxalifətin durumu hazırda çox acınacaqlıdır. Biz çalışırıq gələcəyin "AĞ" Partiyası olaraq yeni siyasi mühit yaradaq. İnsanların inamını qaytarmağa çalışacağıq. Amma yayda siyasi proseslərin səngiməsi artıq adi hala çevrilib".

Q Cavanşir ABBASLI

Ümid sədri Siyavuş Novruzova kotletə yada saldı

"İqbal Ağazadənin həmin dairedən deputat seçilmə şansı sıfıra bərabər idi" sözlərinə partiya sədri nə dedi?

S.Novruzovun fikirlərinə musavat.com-a açıqlamasında Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə münasibət bildirib. İ. Ağazadə söyləyib ki, Siyavuş Novruzovun seçkidən xəbəri yoxdur:

"Siyavuş Novruzova nə deyə bilərəm ki? Adam hələ "molo-tov kokteli" ilə kotletə ayıra bilmir.

Seçki ilə bağlı Siyavuş Novruzovun düşüncəsi bu qədərdir. Ondan o tərəfə deyil. Ümumi seçkilərlə bağlı mövqeyimizi ifadə etmişik. Kifayət qədər də faktlarımızı mətbuatda sadalamışıq. Siyavuş Novruzov təəssüf ki, hər şeyə ironik yanaşır. Hesab edir ki, bu yanaşma da hər zaman doğru olur. Onun yanaşmalarının

dan belə çıxır ki, bu adamın, ümumiyyətlə, seçkidən xəbəri yoxdur və seçki haqqında heç bir məlumata sahib deyil".

Q Əli RAIS

Rusiyanın patronajlığı ilə keçirilən Azərbaycan-Ermenistan prezidentlərinin növbəti görüşündə ABŞ başda olmaqla, Qərbin iştirak etməsi ortaya yeni suallar çıxartdı. Əslində danışıqlar prosesində həmsədrlərin daha aktiv şəkildə yer alacağı barədə gözləntilər də özünü doğrultmadı, diplomatlar, sadəcə, görüntü xətrinə epizodik rol aldılar. Ancaq aprel döyüşlərinin təkrarlanmaması naminə, bölgədə böyük maraqları olan ABŞ-ın Sankt-Peterburqdakı görüşünə önəm verəcəyi gözlənilsə də, dünyanın supergücü seyrçi mövqedən çıxış etdi.

Düzdür, ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri **Ceyms Uorlik** Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan prezidentlərinin Sankt-Peterburqda keçirilən görüşünə münasibət bildirib. Uorlik twitter səhifəsində qeyd edib ki, Sankt-Peterburq şəhərində keçirilmiş görüş, eləcə də birgə bəyanat Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll edilməsində müsbət addımlardır. "Biz danışıqlar yolu ilə həll istiqamətində işləməliyik" deyərək, amerikalı həmsədr qeyd edib. Ancaq ABŞ Dövlət Departamentinin növbəti bəyanatla da çıxış etməməsi maraqlı situasiya yaradır. Əslində ATƏT-ə sədrlik edən Almanyanın kansleri Angela Merkel hələ ötən ay Rusiyanın Qarabağ münaqişəsinin həllində açar rolunu oynaya biləcəyini deməklə bəzi eyhamlar vurmuşdu. O zaman bəzi müşahidəçilər bildirmişdilər ki, hazırkı situasiyada Rusiya ilə Qərb arasında Qarabağ anlaşması var və buna görə də münaqişə tərəflərinə açarın Kremldə olduğuna dair mesaj verilir. Təəccüblüsü budur ki, Qərb Rusiyaya qarşı sanksiyalar tətbiq etdiyi halda, Qarabağ məsələsində Moskva ilə ortaq məxrəcə gəlir.

Düzdür, bir sıra Qərb ekspertləri Rusiyanın təşəbbüsü ilə almasına fərqli yanaşır. Məsələn, NATO-nun keçmiş baş katibi **Anders Foq Rasmussenin** sözlərinə görə, bütün dondurulmuş konfliktlər Rusiyanın ümumi strategiyasının bir hissəsidir: "Rusiya öz qonşularını zəif və mümkün qədər Moskvadan asılı vəziyyətdə saxlamağa çalışır. Ona görə də Donbasın dondurulmuş konfliktə çevrilməsi dağıdıcı nəticələrə səbəb olacaq. Mövzu təkə Ukrayna deyil. Biz eyni prosesləri Ukraynanın xaricində də görə bilərik. Bura Dnestryanı, Abxaziya, Cənubi Osetiya, Dağlıq Qarabağ aiddir".

Ancaq Rusiya Siyasi İnformasiya Mərkəzinin baş direktoru, politoloq **Aleksey Muxin** fərqli qənaətdədir. Onun sözlərinə görə, Rusiya ilə Qərb arasında rəqabət var, nəinki razılıq: "Sankt-Peterburqda keçirilən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı sammit Rusiyanın bu münaqişənin həllində əsas rolunu öz üzərinə götürdüyünü bir daha təsdiq etdi. Bu, yaxın gələcəkdə qəbul olunacaq qərarın verilməsi üçün keçirilməsi vacib olan görüşlərdən biri idi. Aprelin əvvəlindəki "dörd günlük müharibə" göstərdi ki, münaqişə mütləq həll edilməlidir. Bu məsələdə Moskva Bakının möv-

qeyini birmənalı bölüşür. Rusiya da artıq münaqişənin dondurulmuş vəziyyətdə qalmasının tərəfdarı deyil. Ona görə də Moskvanın son vaxtlar bu məsələdə aktivliyi nəzərəçarpandır" deyib.

Politoloq **Şahin Cəfəri** "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi-

etsin? Əksinə, bu durum müəyyən mənada onları qane edir, çünki Rusiya bu yükü Qərbin çiyinlərindən götürmüş olur. Rusiya bu işi həvəslə öz boynuna götürür, münaqişə tərəfləri də buna razıdır. Prezidentlər görüşür, az da olsa bəzi irəliləyişlərin olduğu bildirilir".

ABŞ və Rusiya Qarabağ məsələsində anlaşılıb

Şahin Cəfəri: "Durum müəyyən mənada onları qane edir, çünki Rusiya bu yükü Qərbin çiyinlərindən götürmüş olur"

Ş.Cəfərinin sözlərinə görə, bu cür atmosferdə kənarından başqa bir qüvvənin bu işə müdaxiləsi mümkün deyil və heç bu arzuda olan dövlət də yoxdur: "Digər tərəfdən, Azərbaycan qərbyönlü strateji seçim etmədiyi üçün Qərbin bizim ölkəyə və problemlərimizə marağı da yetərli səviyyədə deyil. Yeni Azərbaycana olan münasibət Ukrayna, Gürcüstan və Moldovaya olan münasibətdən fərqlidir. Eyni zamanda Azərbaycanın da Qərbə münasibəti, bu istiqamətdə siyasəti adı çəkilən postsovet ölkələrinin münasibətindən və siyasətindən fərqlənir. Rəsmi Bakı Qərblə siyasi münasibətlərdə araya məsafə qoyur, Qərbdəki bəzi dairələrin Azərbaycanın daxili siyasəti ilə bağlı niyyətlərindən şübhələnir və onlara etimad etmir".

Bununla belə, politoloq qətiyyətlə iddia etmir ki, Azərbaycan birmənalı şəkildə qərbyönlü seçim edərsə, torpaqlarımız qayıdaacaq, bütün problemlərimiz həll olunacaq: "Bu, başqa mövzudur. Söhbət Qərbin siyasətindən, yanaşmasından gedir. Bir az bəsit səslənsə də, deməli ki, eger bir ölkə Qərbə doğru can atmırsa, Qərb həmin ölkəyə görə Rusiya ilə konfrontasiyaya getməyəcək. Yeni hazırkı durumda Qərbin bizə Ukraynaya və Gürcüstana olduğu səviyyədə siyasi dəstək verəcəyini gözləməyə dəyməz. Bu mərhələdə onların postsovet məkanında Rusiya ilə daha bir gərginlik ocağı yaratmağa həvəs göstərmədiyini də qeyd etmək lazımdır. Postsovet məkanındakı prioritet məsələlər Ukrayna və Gürcüstandır, yaxın gələcəkdə Qərb ilk növbədə bu ölkələrin təhlükəsizlik problemlərini həll etməyə çalışacaq. Bütün bu səbəblərlə əlaqədar Qərb hələlik Qarabağ ixtilafının həllinə fəal müdaxilə etməyərək Rusiyanın bu məsələdə dominant rolunu ilə banışmış kimi görünür".

E.PAŞASOY

Soros Britaniyaya xəbərdarlıq etdi

"Avropanı tərk etmək funtu çökdürə bilər" "The Daily Telegraph" qəzetində **İsabelle Fraser** yazır ki, tanınmış maliyyəçi **Corc Soros** Britaniya Avropa İttifaqından çıxarsa, funt sterlinqin iflasına uğraya biləcəyi barədə xəbərdarlıq edib.

Corc Sorosun xəbərdarlığına görə Britaniyanın qarşından gələn referendumda Avropa İttifaqından çıxmaq qərarına gəlməsi, milli valyuta üçün tarixə "Qara cümə" kimi yazılmış 1992-ci il devalvasiyasından daha dağıdıcı ola bilər (1992-ci ildə maliyyəçi Sorosun funt sterlinqlə spekuliyası nəticəsində Birləşmiş Krallıq Avropa Valyuta Mexanizmini tərk etməli olmuşdu).

Soros yazır ki, Al-dən çıxmaq qərarı nəticəsində funt sterlinq 20 faiz dəyərdən düşə bilər.

1992-ci ildə funt sterlinqin devalvasiyası zamanı milli valyuta çəkisini 15 faiz itirmişdi.

Maliyyəçi inanır ki, Britaniyanın ittifaktan çıxması bəzi insanları hədsiz varlandırsa da, seçicilərin əksəriyyətinin yoxsullaşmasına səbəb olacaq.

"İngiltərə Bankını dağıtmış şəxs" kimi tanınan Soros vurğulayıb ki, Brexittən ən çox qazanan maliyyə dəlləlləri olacaqlar.

Soros bildirib ki, "Qara çərşənbə" "Qara cümə" kimi müəyyən mənfəətlərə yol açmayacaq, çünki ixracatçılar qeyri-müəyyənliyə görə funt sterlinqdən imtina edəcəklər. Vəteran maliyyəçi yazır ki, 1992-ci ilin devalvasiyası əslində ölkəyə xeyir gətirmişdi, çünki hökuməti qiyməti şişirdilmiş funtun dəyərini saxlamaq yükündən azad etmişdi.

O həmçinin bildirir ki, hazırda Britaniya xarici kapitaldan 1992-ci ildə olduğundan daha artıq asılıdır.

"Pul 1992-ci ildə olduğu kimi ölkəyə yox, ölkədən axacaq", - deyərək Soros yazır.

Corc Soros bunu da əlavə edir ki, bank faizlərini hazırda olduğundan daha aşağı səviyyəyə salmaq mümkün olmadığından mülkiyyət qiymətlərinin düşməsi və işsizliyin artması ilə yaranmış sabitsizliyi heç bir maliyyə mexanizmi ilə dayandıra bilməyəcək.

Cənab Sorosun özünə gəlincə isə o, 30 milyard dollarlıq sərvətinin çox hissəsini qızıla qoyub.

Görkəmli maliyyəçi bildirib ki, Britaniyanın çıxışı həm də Avropa İttifaqının sonunun başlanğıcı ola bilər (BBC).

Səfir ABŞ-ın Dağlıq Qarabağla bağlı mövqeyini açıqladı

ABŞ Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə nizamlaşmasını dəstəkləyir. «Trend»-in ABŞ-ın Bakıdakı səfirliyinin twitter səhifəsinə istinadən verdiyi məlumata görə, bunu Birləşmiş Ştatların Azərbaycandakı səfiri **Robert Sekuta** bildirdi.

Diplomat münaqişənin sülh yolu ilə həllinin vacibliyini bir daha vurğulayıb.

Bir çox ölkələrdə maddi baxımdan təhsil almaqda çətinlik çəkən tələbələrə kreditlər verilir. Bu cür kreditlərin illik faiz dərəcəsi ya olmur, ya da 2-3 faizlə verilir. Azərbaycanda da bu istiqamətdə uzun müddətdir ki, müzakirələr gedirdi. Uzun müzakirələrdən sonra Azərbaycanda da bu istiqamətdə addım atıldı. Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə yaradılan Maarifçi Kredit Fondu tərəfindən tələbələrə təhsillərini davam etdirə bilmələri üçün iki növ - standart paketlə və güzəştli şəkildə kreditin verilməsi təklif olunub.

Bu barədə mətbuata açıqlamasında fondun icraçı direktoru Rüfət Mahmud deyib. Onun sözlərinə görə, güzəştli paket üçün kreditin qaytarılma müddəti 120 ay, standart paket üçün 60 aydır. Güzəştli kreditdən ailə başçısını itirmiş ailələrin övladları, sağlamlıq imkanları məhdud olan şəxslər ala biləcək. Güzəştli kreditlərin daha uzunmüddətli və daha aşağı faiz dərəcəsi ilə verilməsi təklif olunur. İllik kreditin miqdarı 4 min manata qədərdir. Ümumilikdə, 4 il ərzində hər bir tələbə 20 min manata qədər kredit əldə edə bilər. Kredit almaq üçün fonda Azərbaycan vətəndaşı, yaşı 25-dək olan tələbə müraciət edə bilər. Tələbə ali məktəbi bitirdikdən, artıq işlə təmin olunduqdan sonra təhsil haqqını ödəmək imkanı əldə edir. Xatırladaq ki, fond dövlət ali təhsil müəssisələri - Azərbaycan Dillər Universiteti, Azərbaycan Pedaqoji Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti, Azərbaycan Texniki Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universiteti tərəfindən təsis edilib. Fonda

Azərbaycan vətəndaşı olan, müvafiq təsisçi universitetlərin birində təhsil alan və təhsilini davam etdirmək üçün maliyyə yardımına ehtiyacı olan tələbələr müraciət edə bilər. Fond 10 ali məktəb tərəfindən təsis edilməklə yanaşı, həmin universitetlərin sərəmaysi ilə maliyyələşəcək.

Kreditlər illik 8%-lə hesablanacaq. Fond tələbəyə 10 illik kredit verəcək.

Maraqlıdır, bu cür təşəbbüs yaxşı olsa da onun şərtləri tələbələrin büdcəsinə uyğun olacaqmı?

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli kreditin faiz dərəcəsinin çox yüksək olduğunu dedi: "Azərbaycan hökuməti beynəlxalq praktikanı öyrənsəydi bilirdi ki, tələbə kreditləri bir çox ölkələrdə demək olar ki, faizsiz olur. Maksimal olaraq 2 faiz olur və tələbə oxuduğu müddətdə bu faiz hesablanır. Ancaq oxuyub bitirdikdən sonra, işləyəndə faiz hesablanır. Yəni bu, dünyada qəbul olunmuş bir praktikadır. Bir problem də ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda işsizlik çox geniş yayılıb. Universitet tələbələrinin əksəriyyəti universiteti bitirdikdən sonra iş tapa bilmirlər. Bunun üçün də Azərbaycanda yüksək faizli bu cür praktikanın tətbiq olunması

Tələbə kreditləri-biri yaxşı deyir, biri pis...

Natiq Cəfərli: "Bu, krediti qaytara bilməyən tələbələr üçün problemlər yaranacaq"

sonradan böyük problemlər yaradacaq. Bu krediti geri verə bilməyən tələbələr üçün problemlər yaranacaq və geri dönüşü çətin bir hala gələcək. Ona görə də belə bir sistemlə tələbə kreditlərinə kommersiya nöqtəyi-nəzərindən yanaşmaq doğru deyil. Bu, gələcəkdə problemlərin artmasına gətirib çıxaracaq.

Əjdər Ağayev: "Bunu ilk təşəbbüs olaraq da alqışlamaq lazımdır"

Ona görə də Azərbaycan hökuməti belə bir praktikaya əl atmadan öncə beynəlxalq təcrübəni öyrənməli idi".

Ekspert bildirdi ki, Azərbaycanda burs sistemi tətbiq olunmalı idi: "Türkiyədə, Avropada, Afrikada tətbiq olunan burs sistemi Azərbaycanda da tətbiq olunmalı idi. Böyük şirkət-

lər yaxşı tələbələrə özləri burs verirlər və onların oxudulmasını öz üzərlərinə götürürlər. Azərbaycanda bu sistem də yoxdur. Ona görə indiki təqdim olunan şərtlər çərçivəsində tələbə kreditlərinin verilməsi ciddi effekt yaratmayacaq və bu daha sonra problemlə kreditlərin artmasına səbəb olacaq. Yeni bir çox hallarda həmin kreditlərin geri ödənişi mümkün olmayacaq. Ona görə də bu yanaşma ilə tələbə kreditlərinin həyata keçirilməsi doğru deyil".

Təhsil Şurasının sədri Əjdər Ağayev isə bunun alqışa layiq bir addım olduğunu dedi: "Azərbaycanda 10 ali məktəbin birləşərək tələbələrə kredit verilməsini qərarlaşdırması ilk təşəbbüsdür və bunu ilk təşəbbüs olaraq da alqışlamaq lazımdır. İnkişafın səviyyələri var. İnkişaf ilk təşəbbüs olaraq başlayır və bundan sonra yeni keyfiyyətlər qazanır, yeni mərhələyə keçir. Yeni xaricdə olan 3-cü, 4-cü mərhələni bizim birinci mərhələ ilə müqayisə etmək düzgün deyil. Biz hələ təzə təşəbbüs etmişik və bunu alqışlayırıq. Sosial təminatla

ehtiyacı olan insanlar var ki, onların əksəriyyəti qabiliyyətli oxuyanlardır. Şərtlərdən də bilindiyi kimi, tələbə ən azı 71 bal yığmalıdır ki, ona kredit versinlər. Həm də ehtiyacı olmalıdır. Bu kreditlərin verilməsində birinci məqsəd sosial ehtiyacı olanları təmin etməkdir, ikincisi isə bu artıq stimuldur. Ona görə də tələbələr arasında yarış yaranacaq. Tələbələr rəqabətə çıxacaq. Çalısacaqlar ki, çox bal yığsınlar ki, kredit ala bilsinlər. Xüsusən də sosial ehtiyacı olan tələbələr. Əgər tələbə buna çalışsa, deməli, o, keyfiyyətli kadr kimi yetişə biləcək. Banklar kredit verəndə onu işlədikdən sonra geri alacaq. Belə olan təqdirdə isə onların işləmələri ilə maraqlanacaq ki, işlə təmin olunsunlar. Görürsünüz mü bunun faydası gəlib haralara çıxır. Yeni Azərbaycanda olan bu ilki 8 faiz olmasına baxmayaraq təqdir etməliyik, uğur diləməliyik ki, genişlənsin, özəl ali məktəbləri də bura daxil ələsin, şirkətlərdə buna qoşulsun və bir, hərəkətə çevrilsin. Bu hələ başlanğıcdır".

□ Günel MANAFLI

Dünya azərbaycanlıları qurultaydan sonra nələrlə məşğuldur?

İyunun əvvəlində Bakıda baş tutan Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında Azərbaycan diasporunun gücləndirilməsi, ölkəmizin Qarabağla bağlı haqlı mövqeyinin beynəlxalq aləmdə müdafiə olunması, həmçinin "hücum diplomatiyası"nın həyata keçirilməsi üçün bir sıra təkliflər səsləndirilib, çağırışlar edildi.

Ali tədbirdə dünya azərbaycanlılarına, həmçinin Dağlıq Qarabağ münaciyyəti ilə əlaqədar dünya ictimaiyyətinə, beynəlxalq təşkilatlara, xarici ölkələrin hökumət başçılarına və parlamentlərinə müraciətlər qəbul edildi. Bundan əlavə, qurultay iştirakçıları Ermənistanda yerləşən "Metsamor" Atom Elektrik Stansiyasının fəaliyyəti ilə bağlı BMT-nin Beynəlxalq Atom Enerjisi Agentliyinə, Avropa İttifaqına və dünya ictimaiyyətinə müraciətini yekdilliklə qəbul etdilər. Artıq qurultaydan müəyyən qədər vaxt keçib. Bu tədbirdə iştirak etmiş soydaşlarımız hazırda nə deyə bilərlər? Qarşıya qoyulan məqsədlərlə bağlı hansı işlər görülür, yaxud nə kimi problemlər var? Qurultay nümayəndəsi olmuş şəxslərdən bu suallara cavab istədik.

Hollandiyada mühacir həyatı yaşayan "Yeni Müsavat"ın sabiq əməkdaşı Kamal Qasımov bu barədə açıqlama-

sında maraqlı məqamlara toxundu: "Məsələ burasındadır ki, dövlət tərəfindən konkret strategiya hazırlanmalıdır. Heç olmasa yaxın və uzaq məqsədlər müəyyən edilməlidir. Diaspora fəaliyyətində imtina edib lobbichilik haqda düşünmək, bu yöndə kadrların hazırlanmasına başlamaq lazımdır". **K.Qasımovun fikrincə, qurultayda da səsləndiriləni kimi, dövlət olaraq əsas problemlərimizdən biri informasiya müharibəsində qarşı tərəfdən kifayət qədər geri qalmaqımızdır. Həmsöhbətimiz informasiya müharibəsində müəyyən işlər gördüklərini də vurğuladı və konkret misallar gətirdi:** "Bir neçə gün öncə, daha dəqiqi, 9 iyununda Niderland Krallığının Haaqa şəhərində "Ukrayna və Cənubi Qafqazda Demokratikləşmə" adlı simpozium keçirildi. Təbii ki, bu tədbir Azərbaycan haqda fikir mübadiləsi aparmaq və qarşıya qoyduğumuz planların

Kamal Qasımov: "Azərbaycan haqda fikir mübadiləsi aparmaq və qarşıya qoyduğumuz planların həyata keçirilməsi üçün göydəndüşmə imkan idi, biz də bunu dəyərləndirdik"

Rəhim Hübətov: "Uğurlu inteqrasiya lazımi səviyyədə lobbichilik fəaliyyətinə təkan verə bilər"

həyata keçirilməsi üçün göydəndüşmə imkan idi və biz də bunu dəyərləndirdik. Simpoziumda həm məruzəçi, həm də iştirakçı olan insanlarla fikir mübadiləsi apardıq. Ukrayna-da baş verən hadisələri yaxın-

dan izləmək imkanı olmuş və "Böyük qardaşın kölgəsi" kitabının müəllifi, jurnalist Laura Starink, eləcə də müxtəlif siyasi partiyaların gənclər təşkilatlarını təmsil edən siyasi fəallarla, o cümlədən yeni ya-

ranmaqda olan DWARS Partiyasının nümayəndələri ilə görüş və müzakirəmiz baş tutdu. Baxmayaraq ki, informasiya texnologiyasının yüksək inkişaf etdiyi bir zamanda yaşayırıq, insanların aldığı məlumatların yanlış və ya bizim maraqlara xidmət etməyəcək bir tərdə çatdırılmasının şahidi olduq. Təbii ki, müzakirələr zamanı mərhələ ilə birgə çalışmaq, informasiya mübadiləsi aparmaq üçün razılığa gəldik. Yaxın günlərdə yenidən bir araya gələcəyimiz görüşdə əsas müzakirə mövzusu Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri, işğal edilmiş Azərbaycan torpaqları və Ermənistandan deportasiya edilmiş insanların taleyi, onların insan haqları məsələləri olacaq. Görüşün nə zaman planlaşdırılması məhz qarşı tərəfin gündəlik iş qrafikindən və yaxın zaman üçün görülməli işlərdən asılıdır".

30 ildən çoxdur Azərbaycandan uzaqlarda yaşayan Kırım-Azərbaycan İcmasının sədri Rəhim Hübətov isə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, qurultayda qarşıya qoyulan məsələlərin həlli həm Azərbaycanın maraqları nöqtəyi-nəzərindən, həm də diasporun inkişafı baxımından vacibdir: "Yaşanan çəmiyyətlərə uğurlu inteqrasiya bu baxımdan mühüm strateji məsələdir. Amma bəzən müəyyən diaspor aktivistlə-

ri uğurlu inteqrasiyanı tam, yeni 100 faizli uyğunlaşmaq kimi anlayırlar, bu isə artıq assimilyasiya olmaq deməkdir. Uğurlu inteqrasiya lazımi səviyyədə lobbichilik fəaliyyətinə təkan verə bilər. Şübhəsiz ki, diaspor quruculuğunda bir çox işlər görülüb, indi də bu işlər aparılır. Gənc olmasın baxmayaraq, diaspora bir sıra nailiyyətlərə sahibdir. 1-2 misalla bu uğurları xatırlatmaq istərdim. Erməni lobbisinin Xarkov vilayətində qəbul etdiyi "soyqırım" qərarının bizim təşkilatın təşəbbüsü ilə ləğv edilməsi, Kırım Parlamentinin analoji qərarının de-fakto ləğvi və s. rezonans doğurmuş hadisələr buna bariz nümunədir".

R.Hübətov daha sonra əlavə etdi ki, Kırmda yaşayan azərbaycanlılar son zamanlar daha da fəallaşmış. Belə ki, Kırım Azərbaycan İcması növbəti konfransını keçirəcək: "Kırım Azərbaycan İcmasının 19 iyun 2016-cı il tarixli İdarə Heyətinin iclasında növbədənəkar konfransın keçirilməsi ilə bağlı Təşkilat Komitəsi yaradılıb. Konfransın keçirilməsi bu ilin sentyabr ayına nəzərdə tutulur. Konfransda cari məsələlərlə yanaşı təşkilatı məsələlərin də həlli nəzərdə tutulur". Həmsöhbətimiz əlavə etdi ki, konfransa hazırlıq üzrə Təşkilat Komitəsinə icmanın sədri Rəhim Hübətov, İdarə Heyətinin üzvləri Əli Orucov, Meydan Şamilov, Rövşən Tağıyev, Çapay Cəferov, Allahverdi Tağıyev, Elməddin Orucov, Faiq Mirzəyev, Arif Sadıxov, Mehman Mamedov, Arif İbrahimov, Hikmət Hüseynov, Arif Səlimov və Ülvi Həkimov daxil edilib.

□ E.PASASOY

Manat dollar qarşısında yenidən dəyər itirməyə başlayıb. Son olaraq, Azərbaycan Mərkəzi Bankı ABŞ dollarının iyunun 21-nə rəsmi məzənnəsini 1,5240 AZN səviyyəsində müəyyən edib. Bu, gündəlik 0,20% artım deməkdir. Qeyd edək ki, iyunun 20-də rəsmi məzənnə 1,5210 AZN olub. İqtisadçı ekspertlər isə bu ucuzlaşmanın davam edəcəyini proqnoz edirlər.

“Aparılan məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində hazırda valyuta bazarında sabitləşmə müşahidə olunur”. “APA-Economics” xəbər verir ki, bunu Azərbaycan prezidentinin İqtisadi islahatlar üzrə köməkçisi Natiq Əmirov deyib.

“Neftin qiymətinin aşağı düşməsi, dünya maliyyə bazarlarında baş verən proseslərin bank sektoruna və ölkəyə daxil olan xarici investisiyalara mənfi təsiri, əsas ticarət tərəfdaşlarımızın milli valyutalarının silsilə devalvasiyaya uğraması qeyri-neft sektorunun rəqabət qabiliyyətinin qorunub saxlanması məqsədilə ölkəmizdə milli valyutanın devalvasiyasını zərurətə çevirmişdi. Aparılan məqsədyönlü tədbirlə nəticəsində hazırda valyuta bazarında sabitləşmə müşahidə olunur, manat öz fundamental dəyərini qorumaqdadır”, - deyər prezidentin köməkçisi qeyd edib.

İqtisadçı ekspert Əkrəm Həsənov “Yeni Müsavat”a açıqlamasında isə bildirdi ki, əgər bu gün Mərkəzi Bank manatı tam buraxsa, 1 dollar 2 manatı keçəcək:

“Qarşıdakı bir ildə manatın kəskin ucuzlaşması qaçılmazdır. Dollar yenə də bahalaşacaq. Səbəb isə ondan ibarətdir ki, istənilən əmtəə, istənilən əmlak bazarında azdırsa, onun qiyməti qalxmalıdır. Azərbaycana da dollar az gəlir. Ona görə ki, bir tərəfdən neft ucuzlaşıb və artım gözlənilir. Digər tərəfdən, hətta neftin qiyməti artsa belə, hasilatın həcmi düşüb, biz artıq az neft istehsal edirik. Bu tendensiyanı dəyişmək mümkün deyil. Bu baxımdan Azərbaycana az dollar gəlir və az olan şey də təbii ki, baha

Manatla bağlı bədbin proqnozlar

Əkrəm Həsənov: “Mərkəzi Bank manatı tam buraxsa, 1 dollar 2 manatı keçəcək”

olur. Əgər bu gün Mərkəzi Bank manatı tam buraxsa, 1 dollar 2 manatı keçəcək. Uzağı bir ilə bu mütləq baş verəcək”.

Ekspertin sözlərinə görə, ABŞ-ın Federal Ehtiyatlar Sistemi də bu il ərzində ən azı bir dəfə uçot dərəcələrini artıraçaq və bu da manatın məzənnəsinə təsir göstərəcək: “Buna görə də bütün dünyada dolların qiyməti artacaq. Qısa müddətli perspektivdə, yəni yaxın 3-4 ay ərzində manatın qiyməti yəqin ki, elə də çox ucuzlaşmayacaq. Lakin ucuz-

laşma tədricən davam edəcək. Manatın qiymətinin son aylar bahalaşması onunla bağlı idi ki, Mərkəzi Bank banklara milli valyuta ilə kredit vermirdi, dövrüyyədə milli valyutamız azalmışdı. Dollar almağa pul yox idi. Əks halda, əhalidə manat olsaydı, yenə də dollar alacaqdılar. Dövrüyyədə manat kütəsi azaldığı üçün dollar almaq mümkün olmurdu. Mərkəzi Bank iqtisadiyyatın pulla təmin olunması üçün məcbur olub banklara milli valyuta ilə kreditlər verir. Yenə də o milli valyutanın bir

hissəsi dollar alışına xərclənir. Buna görə də manat 1.50-dən aşağı düşmüşdü, sonra 1.51-ə çıxdı. Ehtimal edirəm ki, yaxın 2-3 ayda dolların manata olan məzənnəsi 1.55-dən də yuxarı qalxacaq”.

Əkrəm Həsənovun sözlərinə görə, manatın dəyərdən düşməsinə bankların yanlış valyuta siyasəti və bank sistemində nəzarətin olmaması da rol oynayır: “Manatın bahalaşmasını şərtləndirən birinci amil neftin qiyməti və hasilatın azalmasıdır. İkinci amil bank sisteminin pis vəziyyətdə olması, milli valyutaya etimadın olmaması və bütövlükdə iqtisadi böhrandır. Hökumət bu prosesi müəyyən qədər yumşalda bilər. İlk növbədə banklara ciddi nəzarət olmalıdır ki, onlara milli valyutada verilən kreditlər dollar alışına xərclənməsin. Mərkəzi Bank banklara kredit verir ki, iqtisadiyyata burax. Onlar isə pulu iqtisadiyyata buraxmaq əvəzinə dollar alırlar. Səbəb isə odur ki, Azərbaycanda 20 ildir ki, normal bank nəzarəti yoxdur. Banklara kredit veriləndən sonra o kreditlərin necə

xərclənməsi ilə bağlı heç bir nəzarət yoxdur. İndi isə ümid var ki, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası bunu edə bilsin. Bu gün Azərbaycanda milli valyutamızdan ancaq dollar alışını istifadə edirlər. Kimin əlində manat varsa, dərhal gedib dollar alır. Əslində isə AMB banklara verdiyi kreditlərə, banklar isə sahibkarlara verdikləri kreditlərə nəzarət etməlidirlər ki, dövrüyyədə manat artacaq və milli valyutamız nisbətən möhkəmlənəcək. Təbii ki, bunu demək asan olsa da, etmək çətinidir. Çünki bankların arxasında

güclü qüvvələr dayanır. Dövlət orqanları onların öhdəsindən gələ bilmir. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası da bu dəqiqə çox ağır vəziyyətdədir. Palata hələ özü formalaşır və belə böhran dövründə bankların öhdəsindən gəlmək onun üçün ağırdır.

Düzdür, indi bizdə baş verən proses vaxtilə dünyanın bir çox ölkəsində baş verib. Lakin həmin ölkələrdə bank nəzarəti olduğu üçün dollarlaşmanın qarşısı alınıb. Bizdə bank nəzarəti olmadığı üçün problem daha da böyüyür”.

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Neftin aşağı qiyməti iqtisadi islahatlara köməkdir?

Neftin aşağı qiymətləri Azərbaycanda iqtisadi islahatların aparılması işlərinin davam etdirilməsində müsbət rol oynayır. “Trend”-in məlumatına görə, bunu ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev “Kənd təsərrüfatına strateji baxış: rəqabət, ərzaq təhlükəsizliyi və sosial aspektlər” mövzusunda keçirilən konfransda deyib.

ADA-da təşkil olunmuş konfransda H.Paşayev qeyd edib ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı hazırda vacib mərhələdən keçir, neft gəlirləri azalır: “Əgər neftin qiyməti indiki səviyyədə qalarsa və ya daha da aşağı düşsə, bu, iqtisadi islahatların aparılmasına böyük dəstək göstərə bilər. Mən təcrübəmizi misal gətirə bilərəm: işimizi tam dəyişdik, büdcəni azaldıq. Keyfiyyəti saxlayaraq səmərəliliyin artırılması üçün bütün lazımı işləri görürük”.

sexdə quraşdırılmışam. Sexdə istehsal başlayandan sonra icarə müqaviləsində göstərilən məbləğdən 3 qat artıq məndən pul alındılar. Guya bu pulla sexin dam örtüyünün təmirini, digər təmir işlərini həyata keçirəcəkdilər”.

Sahibkar dünya iqtisadiyyatında illər əvvəl başlanan böhranın iqtisadçı kimi onun da maddi vəziyyətinə mənfi təsir göstərdiyini diqqətə çatdırır: “Bir müddət əvvəl sexin icarəsinə görə məndən alınan artıq pulları ödəməmək qərarı verdim. Üstəlik, icarəyə götürdüyüm sexin dam örtüyü bərbad vəziyyətdədir. İcarəyə verən hər il dam örtüyünün təmir edəcəyini vəd edir. Amma dam örtüyü təmir olunmur. Bunun əvəzində istehsal etdiyimiz malları sexin ərazisindən çıxarıb sifarişlərə çatdırmağımıza da imkan verilmir. Bir sahibkar kimi min bir bəhanə ilə fəaliyyətimizi iflic ediblər”.

Sahibkar məktubunda iqtisadiyyat və sənaye nazirinin

dən digər qurumların əməkdaşlarının yaratdığı qanunsuzluqlarla bağlı onları dinləyərək tədbir görülməsini də xahiş edir: “İcarəverənin haqsızlığı bir sahibkar kimi mənə qarşı edilən qanunsuzluqlar dənizində son damladır, bezmişəm. İstehsalı dayandırmaq həddindəyəm. Təcili müdaxilə olmasa, qanunsuzluqlar, haqsızlıqlar aradan qalxmasa, iş yerini bağlayıb 20 nəfəri də işsiz qoymaq məcburiyyətindəyəm. Hara gedirəm, kime müraciət edirəm, pul qoparmağa hazır vəziyyətə gəlir. Mən prezidentə, hüquq-mühafizə orqanlarına üzlədiyim qanunsuzluqlarla, haqsızlıqlarla bağlı dəfələrlə şikayət etmişəm. Lakin şikayətlərimünvanına çatdırılmır. Sahibkar kimi fəaliyyətim iflic vəziyyətdədir. Böhranlı durumdan çıxmaq üçün mənə yaradılan süni maneələrin qarşısını alınmasını dənə-dənə xahiş edirəm”.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Sahibkar imdad diləyir

Zaur Əliyev: “Təcili müdaxilə olmasa, iş yerini bağlayıb 20 nəfəri də işsiz qoymaq məcburiyyətindəyəm”

“Baş verən qanunsuzluqlar, üzlədiyim haqsızlıqlar bir sahibkar kimi sizə üz tutaraq kömək istəməyimə səbəb olub. Möhtərəm cənab prezident, hörmətli nazir. Mənə bir sahibkar kimi Sabunçu Sənaye İstehsalat Birliyinin rəhbərliyi tərəfindən yaradılan maneələrin aradan qaldırılmasında yardım edin” - bu sözlər Zaur Əliyevin prezident İlham Əliyevə, iqtisadiyyat və sənaye naziri Şahin Əliyevə, surəti bir çox KİV-lərə göndərilən məktubdan götürülüb.

Ötən ilin payızında prezident İlham Əliyevin “sahibkarlar qarşısında əsassız tələblər qoyulmamalıdır” deməsi geniş sahibkarlara qarşı qanunsuzluqları bir müddət səngitdi.

Sahibkar Zaur Əliyev üzleşdiyi çeşidli qanunsuzluqlardan şikayətdir. Z.Əliyev məktubunda yazır ki, 2009-cu ildə Sabunçu Sənaye İstehsalat Birliyinin ərazisində yerləşən 50-yə yaxın sexlərdən birini

icarə götürüb və xaricdən avadanlıqlar gətirərək sexdə tullantıların təkrar emalı ilə məşğul olmağa başlayıb: “Sabunçu Sənaye İstehsalat Birliyinin rəhbəri Nazim Məmmədovla icarə müqaviləsi bağlamışam. Xaricdə qazandığım sərmayəni Azərbaycana gətirməklə burada 20-yə yaxın vətəndaşın işlə təmin etmişəm. Müxtəlif xarici ölkələrdən bahalı dəzgahları alıb ölkəyə gətirərək

Cari ilin yanvar-may aylarında Azərbaycanda xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitalla 3 455,1 mln. manat vəsait yönəldilib. Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi xəbərə görə, ölkə iqtisadiyyatına xarici investisiya qoyuluşu illik müqayisədə 31,6 % artıb.

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitin 3 129,4 mln. manatı və ya 90,6%-i Birləşmiş Krallıq, Türkiyə, Malayziya, İsveçrə, Rusiya, İran, ABŞ və Yaponiya sərmayədarlarına məxsus olub.

Ölkə iqtisadiyyatının böhran keçirdiyi bir dövrdə xarici investisiyaların həcmünün artması bir qədər suallar doğurub. İqtisadçılar xarici investisiya qoyuluşunun 31,6 faiz artmasını izah etməyə çalışıblar. Məlum olub ki, əslində Dövlət Statistika Komitəsinin bu hesablama zamanı dolların bahalaşması amilini gözərdi edib və nəticədə yanlış informasiya meydana çıxıb. Yeni əslində ölkəyə qoyulan xarici investisiyanın dollarla ifadəsində heç bir artım yoxdur, manatla ifadəsində isə devalvasiyadan yaranan fərq ölkənin uğuru hesab oluna bilməz.

İqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov "Yeni Məsəvat"a açıqlamasında bildirdi ki, dollarla hesablasaq, ölkəyə qoyulan investisiyaların həcmində azalma yox, artım müşahidə olunur: "Məsələ ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda ötən illə müqayisədə xarici investisiyaların manatla ifadəsində artım müşahidə olunur. Belə ki, son 5 ayda Azərbaycana yatırılan investisiyaların həcmi təxminən 3,4 milyard manata bərabər olub. Lakin bunu xarici valyuta ilə ifadə edib müqayisə aparsaq, əksinə, 16,12 faizlik azalma müşahidə

Xarici investisiyaların həcmi artıbmi...

Ekspertlər Statistika Komitəsinin açıqladığı rəqəmləri təhlil etdilər; "Əvvəllər Azərbaycan iqtisadiyyatına 1 milyon dollar vəsait yatırılan investor 800 min manatlıq iş görə bilirdisə, indi 1,5 milyon manatlıq iş görə bilər"

edilir. Belə ki, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ölkəyə yatırılan xarici investisiyaların həcmi azalıb. Ötən il bu rəqəm 2,6 milyard dollar olduğu halda bu il 2,2 milyard dollar həcmində investisiya ölkəyə daxil olub. Digər bir səbəb isə odur ki, ölkədə dolların alıcılığının artması xarici investorların imkanlarının geniş-

lənməsinə gətirib çıxarır. Ancaq yenə də əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi, investisiyaların böyük bir qismi Azərbaycanın iştirak etdiyi iri layihələrin tikintisi ilə bağlı beynəlxalq maliyyə institutlarından cəlb olunan vəsaitlər şəklində yatırılıb.

R.Həsənovun fikrincə, hazırda ümumi qiymətləndirmə

aparsaq, Azərbaycanda investisiya mühiti əvvəlki dövrlərlə müqayisədə nisbətən müsbətə doğru dəyişib, lakin azad məhkəmə sistemi olmadığından bu xarici investorları cəlb etmir: "Həm manatın dəyər itirməsi fəndə ölkədə istehsal imkanlarının genişlənməsi, rəqəbatli istehsal imkanlarının olması, yatırılan vəsaitlərin səmərəliliyinin artması xarici investorları cəlb edən amillərdir. Əgər əvvəllər Azərbaycan iqtisadiyyatına 1 milyon dollar vəsait yatırılan investor 800 min manatlıq iş görə bilirdisə, indi 1,5 milyon manatlıq iş görə bilər. Məsələyə bu baxımdan yanaşsaq, ölkəmizdə xarici investorlar üçün cəlb edici amillərin olduğunu deyə bilərik. Eyni zamanda qanunvericilikdə müsbətə doğru müəyyən addımların atılması da xarici investorların Azərbaycan yatırılmasının artacağını şərtləndirir. Lakin bu qədər investisiya

fonunda biz qeyri-neft sektoruna yetərincə yatırım edilməsinin şahidi oluruq. Bunun əsas səbəbi isə ölkədə qanunun aliliyinin təmin olunmamasıdır. Buna xarici investorları inandıra bilməməyimizdir. Əgər növbəti dövrdə ölkəyə xarici investorların cəlb edilməsini, iri kooperasiyaların Azərbaycana gəlməsini istəyiriksə, o zaman biz məhkəmə institutunun yenidən təşkil olunması istiqamətində işlər aparmalıyıq və məhkəmələrin müstəqilliyini təmin etməliyik. Əgər biz investorları məhkəmələr vasitəsilə hüquqlarını tam təmin edə biləcəklərinə, mülkiyyət toxunulmazlığına inandırmasaq, hələ ki biz uzun müddət xarici investisiyaların həcmində ciddi artımlar müşahidə edə bilməyəcəyik".

Milli Məclisin İqtisadi siyasət komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov "Yeni Məsəvat"a açıqlamasında bildirdi ki, öl-

kəmizə investisiya qoyuluşunun artmasının səbəbi Azərbaycanın dünyada stabil ölkə kimi tanınmasıdır: "Bunun əsas səbəbi odur ki, Azərbaycan stabil dövlətdir. Çünki investorlar üçün əsas şərtlərdən biri stabillikdir. O dövlət ki, stabildir, daxili problemləri yoxdur, qanun çərçivəsində investorun bütün şərtləri qəbul olunur, qanunlar işləyir, həmin dövlətə investisiya qoyurlar. Bu dəqiqə Qazaxıstan, Gürcüstan və başqa bəzi ölkələr güzəştə gedirlər ki, onlara investisiya qoyulsun. Azərbaycanda isə ötən müddət ərzində əlavə 31 faiz investisiya qoyulub. Birinci ölkəmiz stabildir, ikincisi investorlar üçün elə bir problem yoxdur, üçüncüsü isə neft-qaz ölkəsi olduğu üçün Azərbaycana marağ böyükdür. Son vaxtlar biz bir sıra fərmanlar, sərəncamlar, qanunla qəbul etmişik ki, investorlar Azərbaycana investisiya yatırınsın.

Təbii ki, iqtisadiyyatında problem olmayan ölkə yoxdur və bizdə də bir sıra problemlər var. Neftin ucuzlaşması nəticəsində yaşana iqtisadi problemlər bütün ölkələrdə var. Azərbaycanda isə bu problemlərin həlli üçün yetərincə qərarlar qəbul edilib. Dünya investorları üçün stabil ölkə tapmaq çətin məsələdir və bu mənada Azərbaycan əlverişlidir. Elə Rusiya dövləti ümumilikdə Azərbaycana 3 milyard dollardan çox investisiya qoyub".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Təhsil islahatına qarşı çıxan ölkələr... və qanlı aksiyalar...

Etibar Əliyev: "Hər bir ölkənin özünəməxsus təhsil problemi var"

Əjdər Ağayev: "Bizdə bu cür hadisələr baş verə bilməz"

Bir neçə gün əvvəl Meksikada təhsil işçiləri ilə polis arasında toqquşma olub. Küçələrə çıxan yüzlərlə müəllim hökumətin islahat siyasətinin əleyhinə çıxıb. İslahat təhsil sahəsində çalışmaq üçün qaydaların sərbəstləşməsinə nəzərdə tutur. Aksiya əvvəlcə dinc şəraitdə keçsə də, sonradan iştirakçılar sənişiyən avtobuslarını və avtomobillərin şüşələrini yandırdılar. Polis aksiyaya müdaxilə etdikdə iğtişaş yaranıb. Nəticədə 6 nəfər aksiyacı dünyasını dəyişib, 53-ü mülki vətəndaş olmaqla, 108 nəfər isə yaralanıb.

İllərdir bu ölkədə minlərlə müəllim hökumətin islahat siyasəti əleyhinə etiraz aksiyaları keçirir.

Təhsillə bağlı aksiyaların daha çox keçirildiyi ölkələrdən biri də Çilidir. Bir həftə öncə Çilinin paytaxtı Santyaqo küçələri yenidən etiraz və toqquşmalara səhnə olub. Hökumətin təhsil islahatlarının uğursuz olduğunu bəyan edən yüzlərlə tələbə küçələrə çıxıb. İğtişaş zamanı azı 25 fəal saxlanılıb. Onların arasında qızlar da olub. Prezident Mişel Bakletin yeni təhsil islahatlarına əsasən, gələn ildən aztəminatlı ailələrdən 150 min tələbə pulsuz təhsil ala biləcək. Lakin etirazçılar bu vaxta qədər islahatların heç bir nəticə vermədiyini kimi, bunun da uğur-

suz olacağını iddia edirlər.

İspaniyada da təhsil islahatına qarşı aksiya baş vermişdi. Barselona şəhərində yüzlərlə tələbə təhsildə edilən islahatlara qarşı narazılıqlarını bildirmək üçün küçələrə axışmışdı. Aksiya iştirakçıları təhsil vəsaitlərinin azaldılmasına və təhsil haqqının artırılmasına qarşı etiraz şüarları səsləndiriblər. Həmçinin islahatların təhsilin keyfiyyətinə təsir edəcəyi qeyd edilib.

Ötən il İtaliyada da minlərlə tələbə, məktəbli, müəllim və təhsil işçisi hökumətin təhsil islahatına etiraz əlaməti olaraq ölkə boyunca bir günlük tətillə aksiyası və paytaxt Romada aksiyaya keçirib. Etiraz olaraq gecə İtaliyanın 120 meydanında məktəb müəllimləri yas paltar

Etibar Əliyev

və sinfi birliklərin çağırışı olmadan bu ölkənin simvolik məkanlarına toplaşdıblar. Etirazçılar əllərində şam tutaraq bildiriblər ki, Rentzi hökumətinin təhsil islahatı məktəblərin "ölümü" ilə nəticələnecek...

Dünyada təhsillə bağlı baş verən bu cür aksiyaların siyahısını artırmaq da olar. Ekspertlər bunun həmin cəmiyyətlərin təhsilə xüsusi önəm verməsindən irəli gəldiyini bildirirlər.

Azərbaycanda da təhsillə bağlı müxtəlif vaxtlarda narazı-

lıqlar olsa da, bu cür kütləvi aksiyalara səbəb olan bir vəziyyət baş verməyib. Ekspertlər buna zəmin olmadığını bildirirlər.

Təhsil eksperti Etibar Əliyev hər bir ölkənin öz təhsil sahəsinə uyğun problemlərinin olduğunu dedi: "Azərbaycanda müəllimlərin işə qəbulu professional şəkildə həyata keçirilir. Yeni müəllimlər konkret olaraq imtahnada iştirak edir və imtahanın nəticələrinə görə vakant yerlərə yerləşdirilirlər. Hazırda bizdə müəllimlər dövlətin və cəmiyyətin işində aktiv iştirak edir. Hər bir ölkənin özünə məxsus təhsil problemi var. Bura müəllimlərin, şagirdlərin problemi, dərş mühiti problemi daxildir. Ancaq indiki şəraitdə son islahatlarda onu göstərdi ki, müəllimlərin hər bir şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün ölkə başçısı səviyyəsində addımlar atılır. Hesab edirəm ki, bu da daha keyfiyyətli dərş demək üçün müəllimlərdə məsuliyyət hissi oyatmalıdır. Azərbaycan müəllimləri repetitorluqla da məşğul olmaq üçün azaddır. Bütün bunların hamısı cəm şəkildə onu göstərir ki, müəllimlər apanlan təhsil siyasətindən narazı deyil".

Təhsil Şurasının sədri Əjdər Ağayev bildirdi ki, Azərbaycanda bu cür hadisələr baş verə bilməz: "Meksikada baş verən aksiya dövlətin təhsil siyasətinə qarşıdır. Azərbaycanda o cür deyil. Ölkəmizdə hökumətin təhsil sahəsindəki siyasəti tam aydındır. Təhsilin ümumi bazası, təhsil qanunu, islahat proqramı, ümumtəhsil və ali təhsil fəaliyyətlərinin nizamnamələri var. Azərbaycanda xır-

da-para neqativ şeylər varsa, bu da keyfiyyətsiz insanlarla bağlıdır. Azərbaycandakı neqativ hal insanların mədəniyyət səviyyəsi ilə bağlıdır ki, bunu da aradan qaldırmaq üçün pedoqoji sərəştəlliliyi artırmalıyıq. Hansı ki, bu məsələlər təhsilin dövlət strategiyası sənədində yazılıb. Orada yazılanlara uyğun olaraq müəyyən hazırlıq işləri gedir. Yeni məktəblər tikilir, texniki avadanlıqla təmin olu-

nur. Amma insanlar, məktəb direktoru, müəllimlər içərisində hələ də yüksək ziyallıq səviyyəsində olmayanlar var. Hökumət və dövlətdə isə təhsil sahəsinə normativ qaydalar uyğundur və inkişafdadır. Ona görə də bizdə bu cür hadisələr baş verə bilməz. İnsanların özünü mədəniləşdirməsi, ziyallılaşdırılması da hər kəsin özündən asılıdır".

□ **Günəl MANAFLI**

Məktəblərdə attestat pulu yığılır
Cəsərət Valehov: "Bu cür hal varsa, bizə yazılı qaydada müraciət etsinlər"

Bir sıra məktəblərdə 11-ci sinfi bitirən şagirdlərdən 25 manat attestat pulu yığılır. Bunun qanuni olduğunu düşünən bir çox valideynlər isə tələb olunan məbləği verirlər. Redaksiyamıza Xirdalanda yerləşən 2 saylı orta məktəbdən daxil olan şikayətdə belə deyilir.

Təhsil Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Cəsərət Valehov "Yeni Məsəvat"a açıqlamasında bu pulun qanunsuz olaraq yığıldığını dedi: "Bu cür hal varsa, bizə yazılı qaydada müraciət etsinlər. Biz məsələni araşdırıq. Bu pulun yığılmasından Təhsil Nazirliyinin xəbəri yoxdur. Hansısa məktəb barədə bu cür fakt, konkret şikayət varsa, ad-soyadlarını qeyd etmək şərti ilə bizə yazılı müraciət etsinlər. Bizim daxili nəzarət şöbəmiz var. Biz şikayəti həmin şöbənin xidməti araşdırmasına verək araşdırın və müvafiq tədbir görülməsi ilə bağlı göstəriş verək".

□ **Günəl MANAFLI**

Mələm olduğu kimi, ABS Konqresinin respublikaçı üzvləri- Yvette Clarke, Jim Bridenstine və demokratlar Michelle Lujan Grisham və Ruben Hinojosa Azərbaycan hökumətinin onlar üçün məxfi şəkildə təşkil etdiyi səfər zamanı aldıkları hədiyyələri qaytarıblar. Yaşma qaşlı sırğalar, çay dəstgahları, ipək şərflər və xalçalar da daxil, hədiyyələr Baş Xidmətlər Administrasiyasına (General Services Administration - GSA) təhvil verilib. "The Hill" yazır ki, hədiyyələrin arasında həmçinin press-papylər, qələmlər, dəri cildli gündəliklər, xalçalar və Azərbaycan prezidenti haqqında DVD-lər komplekti olub. Bir çox konqresmenlər xalçaların onların hotel otaqlarına onlar konfransda olarkən qoyulduğunu söyləyiblər. "The Hill" yazır ki, adətən Konqres üzvləri onlara verilən hədiyyələr etika hüddurlarını aşdıqda hədiyyələri ya onu verənə qaytarmalı, ya da "ədalətli bazar qiymətini" ödəməlidirlər.

Etik qaydalara görə, konqresmen və senatorlar qiyməti 50 dollardan baha olan hədiyyələri qəbul etməməlidirlər. Hökumətlər və təşkilatlar tərəfindən verilən hədiyyələr isə 350 dollardan baha olmamalıdır. Bir çox konqresmenlər hədiyyələrin bu qiymətdən ucuz olduğunu düşündüklerini bildiriblər.

"The Hill" qəzetinin yazdığına görə, Azərbaycan və Türkiyəyə nişanlısı ilə səfər etmiş Lujan Grisham deyib ki, səfər zamanı aldığı hədiyyələrin əksəriyyəti onun ofisində olub. Sırğalar, büllür çay dəstgahı və böyük xalçanı isə xanım Grisham Vaşinqtondakı mənzilində saxlayıb. O, ümumilikdə Konqres məmuruna 34 adda hədiyyə təhvil verib. Onun başqa həmkarlarından daha çox hədiyyə aldığı bəlli olub. Onun ofisi hədiyyələrin 2015-ci il iyulun 23-də qaytarıldığını bildirirsə də, hədiyyələrin oktyabrın 20-də qaytarıldığı məlum olub.

Jim Bridenstine qiymətləri 3500 və 2500 dollar olduğu söylənən iki xalçanı qaytarıb. Bridenstine "The Hill" qəzetinə deyib ki, 6 fincandan ibarət çay dəstgahı Konqres məmuruna təhvil verilib. OCE-nin internetdən aldığı məlumata görə, çay dəstgahının təxmini qiyməti 85 dollar olub. GSA həmçinin Hinojosa və Clarke-dan xalça və bənövşəyi ipək yaylığı təhvil alıb.

Daha iki respublikaçı Gregory Meeks və Danny Davis xalçaları xeyriyyəyə və yerli məktəbə ianə etdiklərini deyiblər. Davis dəri cildli gündəliyi onun ofisində könüllü çalışanlardan birinə hədiyyə etdiyini söyləyib.

Əhməd Davudoğlu da hədiyyəni qadağan edib, Azərbaycan bələdiyyələri də...

Bu mövzu bizi dünyada, eləcə də ölkəmizdə bahalı hədiyyə qadağası, onun teferrüatları ilə bağlı kiçik bir araşdırma aparmağa sövq etdi. Mə-

Hədiyyə adı ilə rüşvət qadağası: ABS-da da var, Naxçıvanda da...

Bəzi ölkələrdə hədiyyənin məbləği 100 avronu keçə bilməz, bəzilərində 350 dolları...

Yvette Clarke

Jim Bridenstine

lum oldu ki, müxtəlif peşə sahibləri üçün qəbul edilmiş peşə kodeksində hədiyyə ilə bağlı ilginclik detallar var.

Məsələn, Türkiyədə dövlət rəsmilərinə hədiyyə verilməsi qadağan edilib. Bunu 2015-ci ildə ölkənin həmin vaxtki baş naziri Əhməd Davudoğlu deyib. Davudoğlu qeyd edib ki, dövlət rəsmilərinin, nazirlərin bölgələrə səfərləri zamanı hər hansı başqa bir qurum və şəxslərdən hədiyyə alınması əvəzinə, bölgələrdə dövlət rəsmilərinin ağac əkməsi adət halına salınacaq.

Azərbaycanda "Bələdiyyə qulluqçularının etik davranış qaydaları haqqında" Qanununda xüsusi maddə hazırlanıb. Qanun layihəsinə əsasən, bələdiyyə qulluqçusu xidməti vəzifələrinin qərəzsiz icrasına təsir edə bilən və ya belə təsir təəssüratı yaradan, yaxud onun vəzifələrinin icrası müqabilində mükafat qismində verilən və ya belə mükafat təəssüratı yaradan hədiyyələri özü və digər şəxslər üçün tələb edə və ya qəbul edə bilməz. Bu qayda qonaqpərvərliklə bağlı və dəyəri "Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş məbləğ-

dən yuxarı olmayan hədiyyələrin təqdim olunduğu hallara şamil edilmir. Bələdiyyə qulluqçusu hədiyyənin qəbul edilməsi və ya qonaqpərvərlikdən istifadə ilə bağlı qərara gələ bilmədiyi hallarda bu məsələ barədə birbaşa rəhbərinin rəyini öyrənməlidir. Qeyd edək ki, qanun layihəsi Milli Məclisdə ikinci oxunuşdan keçib.

Naxçıvan zəhmətkeşlərinə bir il ərzində 55 manatdan bahalı hədiyyə qadağası

Naxçıvan Ali Məclisinin sədri yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya "Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyada qulluq keçən dövlət qulluqçularının etik davranış Qaydaları"ni təsdiq edib. Qaydaya əsasən, dövlət qulluqçusu tərəfindən qanunsuz olaraq maddi və qeyri-maddi nemətlər, imtiyazlar və ya güzəştlər əldə etməyə yönəlmiş hərəkətlər (və ya hərəkətsizlik) etmək və ya qərarlar qəbul etmək qadağandır.

Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş ödəniş məbləğləri istisna olmaqla, şəxslərə xidmət

göstərən dövlət qulluqçusu buna görə hər hansı haqq tələb edə bilməz. Dövlət qulluqçusu qanunsuz maddi və qeyri-maddi nemətlər, imtiyazlar və ya güzəştlər təklif olunduğu hallarda onlardan imtina etməlidir. Maddi və qeyri-maddi nemətlər, imtiyazlar və ya güzəştlər dövlət qulluqçusundan asılı olmayan səbəblərdən verilsə, o, bu barədə birbaşa rəhbərinə məlumat verməli, maddi və qeyri-maddi nemətlər, imtiyazlar və ya güzəştlər akt üzrə təhvil verilməlidir.

Qaydalarda qeyd edilib ki, qonaqpərvərliklə və "Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında" Qanuna uyğun olaraq, dəyərinin ümumi məbləği 1 il ərzində 55 manatdan yuxarı olmayan hədiyyələrin təqdim olunması ilə bağlı hallar istisna olmaqla, heç bir əməkdaş xidməti vəzifələrinin qərəzsiz icrasına təsir edə bilən və ya bu cür təəssürat yaradan və ya onun vəzifələrinin icrası müqabilində mükafat qismində verilən və ya bu mükafat təəssüratı yaradan hədiyyələri özü və ya digər şəxslər üçün tələb edə və ya qəbul edə bilməz. Heç kəsdən şəxsi istifadəsi məqsədilə və digər şəxslər üçün heç bir dəyəri əşya, hədiyyə, ianə və ya maddi yardım istənilə bilməz. Hədiyyənin qəbul edilməsi və ya qonaqpərvərlikdən istifadə ilə bağlı qərara gələ bilmədiyi hallarda bu məsələ barədə birbaşa rəhbərinin rəyini öyrənməlidir.

İspan kralına kim bahalı hədiyyə versə, ümumxalq malı elan ediləcəkdir

İspan kralı VI Filip də yerli mətbuata açıqlayıb ki, onun

aile üzvləri bahalı hədiyyə ala və pulsuz xidmətdən istifadə edə bilməyəcəklər. Söhbət xüsusilə güzəştli kreditlərdən və ya təyyarəyə pulsuz bilet alışından, eləcə də adi, sosial və ya xeyriyyə hədlərini aşan istənilən digər hədiyyələrdən gədir.

Beləliklə, İspaniyanın hazırkı kralı heç vaxt atası Xuan Karlos tək dəyəri 10 milyon avro olan "Fortuna" yaxtası və ya 2011-ci ildə Ərəb Əmirliklərinin baş nazirinin bağışladığı

zəştli endirim... məmurlar tərəfindən qəbul edilə bilməz və birbaşa korrupsiya faktına daxildir. Məmurlar ölkə xaricində də hədiyyə qəbul edə bilməz. Daha doğrusu, əgər onlara bu və ya digər beynəlxalq tədbir-
də verilən hədiyyə minimum əmək haqqından 10 dəfə bahadırsa, onu aldıkları tarixdən 1 ay müddətində çalışdıqları quruma təhvil verməlidirlər (xarici dövlət adamları və millətlərə rarası quruluş təmsilçiləri tərəfindən verilən imzalı xatirə şə-

iki "Ferrari" kimi hədiyyə ala bilməyəcək. Yeri gəlmişkən, avtomobillərdən biri artıq dövlət təhvil verilib (ümumxalq malı elan edilib), ikincisi isə bütün ispanların malı elan ediləcək.

Kral ailəsi üçün yeni qaydalar 1 yanvar 2015-ci ildən qüvvəyə minib və kralın bacıları istisna olmaqla, bütün ailə üzvlərinə şamil ediləcək.

Türkiyədə sərt qaydalar - hədiyyənin dəyəri minimum əmək haqqından 10 dəfə bahadırsa...

Türkiyədə də büdcə təşkilatlarında çalışanlar üçün hədiyyə senzi mövcuddur. Müvafiq qaydalarda göstərilir ki, çalışdığı quruma fayda anlamına gələn, qurum xidmətlərinin hüquqa uyğun şəkildə həyata keçirilməsinə təsir etməyəcək hədiyyələrin qəbulu uyğundur. Amma bu hədiyyələr də ictimaiyyətə açıqlanmalıdır. Qəbul oluna biləcək hədiyyələrin siyahısı bunlardır:

Kitap, jurnal, kasset, təqvim, CD;

Cəmiyyətə açıq yarışmalarda, lampaniyalarda və ya tədbirlərdə qazanan mükafat və hədiyyələr;

Hər kəsə açıq konfrans, simpozium, forum, panel, yemək və bunun kimi tədbirlərdə verilən xatirə məqsədli hədiyyələr;

Reklam məqsədilə, hər kəsə paylanan və simvolik dəyəri olan reklam və əl sənətləri məhsulları;

Bunların xaricində geyim, qiymətli əşya, səyahət, təyyarə bileti, güzəştli kredit, gü-

killərinin çərçivələri xaricdir). Qaydalarda qeyd olunur ki, dövlət məmuru protokol və nəzakət qaydaları çərçivəsində bəzi hədiyyələri rədd etməyib ala bilər. Amma ölkəsinə qayıdan kimi bunu tabe olduğu quruma təhvil vermək zorundadır.

İşdir, hansısa məmur bu qadağa və qaydalara məhəl qoymayıbsa, Rüşvət və Korrupsiya ilə Mübarizə Qanununda onunla bağlı ağır cəzalar yer alır. Bu halda onu 3 ildən 5 ilə qədər həbs cəzası və ya 5 milyon TL-yə yaxın ağır pul cəzası gözləyir.

Faurecia Etik Qaydalarına keçək. Bu qaydalar isə 2004-cü ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Qlobal Aktına daxil edilib. Faurecia siyasətində hədiyyə qəbul etmə ilə bağlı xüsusi bir punkt var. Orda qeyd edilib ki, ticarət işçisi müştəri və ya tədarükçülərdən hansı formada olursa-olsun (xüsusən də nəğd yolu ilə pul, mal, hər hansı xidmətlər, əyləncə və ya səyahət) hədiyyə, jest qəbul etməməlidir. İldə bir dəfə iş ortağı başına 100 avronu ötən heç bir hədiyyə qəbul edilə bilməz. Bu cür hədiyyə və mükafatları onu göndərən şəxsə anında geri qaytarılmalıdır. Hədiyyənin rədd edilməsinin və ya geri qaytarılması qarşı tərəfə hörmətsizlik kimi qəbul olunacağı halda, hədiyyəni alan şəxs öz rəhbərliyinə bu barədə çəğumat verməlidir. Çünki rəhbərlikdə təmsil olunan şəxslər bu barədə qərar vermək səlahiyyətinə malikdirlər.

Samux rayonu Nəbiəğalı qəsəbə sakini Cavanşir Məmmədov 10 yaşlı oğlunun faciəli ölümü ilə əlaqədar bir neçə dəfə redaksiyamıza müraciət etmişdi. Məsələni yerində araşdırmaq üçün Samuxda Məmmədovlar ailəsinin evində olduq.

Uzun illərdir ki, ailə başçısı Cavanşir Məmmədov yalnız həyətyanı təsərrüfatla məşğul olmaqla ailəsinə dolandırmağa çalışır. 2014-cü ildə isə ailədə baş verən faciə iki ildir ki, bu ailənin gəcə-gündüzünü zəhərə döndərmiş. Məmur məsuliyyətsizliyi ucbatından 10 yaşlı oğlunun faciəsi ilə üzleşən, hadisədən sonra infarkt keçirən Cavanşir Məmmədov özündə bir qədər güc toplayıb söhbətə başladı:

"Uzun illərdir ki, qəsəbə ərazisində texniki təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmurdu, elektrik naqilləri tikililərə mıxlanma və ağaclardan asılma vəziyyətində, azyaşlı uşaqların elləri çatacaq səviyyədə çəkilmişdi. Elektrik naqilləri tamamilə nəzarətdən kənar saxlanılırdı. Bu vəziyyət bir neçə dəfə qəsəbə sakinlərinin mal-qaralarının da tələfinə səbəb olmuşdu. Lakin rayonun elektrik idarəsi və digər aidiyyəti orqanlar məsələyə biganə yanaşırdılar.

Beləcə, 2014-cü ilin 11 may tarixində oğlum Fərid Məmmədov qonşunun azyaşlı uşaqları ilə birgə Samux rayon Baytarlıq İdarəsinin arxasındakı meşəyə oynamağa gediblər. Uşaqlar yerdə qırılmış vəziyyətdə olan alüminiumdan ibarət elektrik məftillərini görüblər. Onlar yerdəki qırıq məftillərin elektrik xətti olmasından xəbərsiz olduqlarından ondan maşın düzəltmək istəyiblər. Həmin vaxt elektrik cərəyanı kəsilmiş olub.

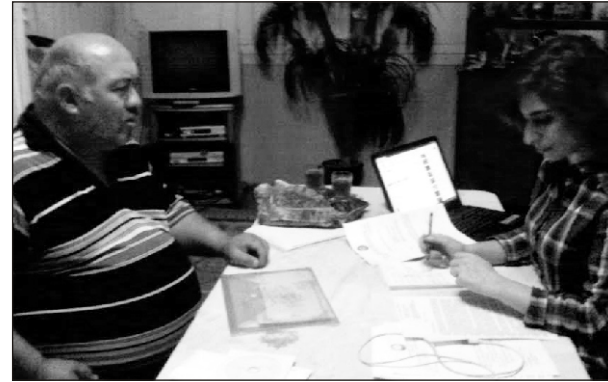
Ata azyaşlı oğlunun ölümündə məmuru günahlandırır

Cavanşir Məmmədov: "Samux Elektrik Şəbəkəsinin rəisi dərdimizə şərək olmaq əvəzinə, məni otağından qovdu"

Uşaqlar həmin məftilləri qıra bilməyiblər. Lakin oğlum da yaxınlaşıb məftili qırmaq istəyib. Məftili tutduğu anda qəsəbəyə elektrik cərəyanı verilib. Yaşlılıq nəm olduğundan elektrik cərəyanı oğlumun yerində öldürüb. Elektrik cərəyanı vurması təsirindən tənəffüs və ürək əzələlərinin iflici ilə müşayiət olunan asfiksiya oğlumun ölümünə səbəb olub. Hadisədən sonra ərazidəki təhlükəli ağaclardan sallanan, yerdə qırıq vəziyyətdə olan naqilləri videoya çəkdim. Həmin video hazırda mənim əlimdə dəlil-sübut kimi qalıb. Mənim başım azyaşlı oğlumun dəfninə qarışdığı vaxt qəsəbənin işiq idarəsinin rəisi Razim Qasimov dərhal ərazidəki qırılan naqilləri və elektrik dirəklərini bərpa etmişdi. Oğlumun faciəsinə səbəb olan nə idarə rəisi, nə də ki, rayon icra hakimiyyəti oğlumun ölümü ilə maraqlanmamış, əksinə, hadisəni ört-basdır etməyə çalışıblar. Hadisədə birbaşa məsul olan Samux Elektrik Şəbəkəsinin rəisi Rasim Qasimov ailəmə təsəlli vermək, dərdimizə şərək olmaq əvəzinə, məni otağından qovaraq "get, hara istəyirsən şikayət et, mən heç kəsi hərləmirəm" dedi.

Faciə ilə əlaqədar 19 fevral 2015-ci ildə Samux Rayon Məhkəməsində iş açıldı. Məhkəmədə mənim savadsızlığımdan istifadə olunaraq adımdan yalan ifadə təqdim olunub. Guya mənim oğlumun ölümünə səbəb olan şəxslərdən heç bir tələbim yoxdur. Beləliklə, məhkəmə Rasim Qasimovun xeyrinə qərar çıxardaraq, onun ilk dəfə az ağır cinayət törətməsini, himayəsində əyani təhsil alan 2 tələbə uşağının olmasını, iş yerindən müsbət xarakterizə olunmasını, əməlinin səmimi peşman olmasını, törətdiyi əməldən sonra müsbət münasibət və davranışını, zərərçəkmiş şəxsin hüquqi varisi ilə razılıq əldə etməsini, xəstəliyini, ondan şikayət və tələb olmasını nəzərə alaraq CM-in 314.2-ci maddəsi ilə təqsirli

bilərək 2 (iki) il azadlıqdan məhrum etdi. CM-in 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə həmin cəza 1 (bir) il sınaq müddətinə şərti hesab edildi. Təyin edilmiş sınaq müddəti ərzində Rasim Qasimov yeni cinayət etməzsə həmin hökmün icra edilməsinə qərar verildi. Beləliklə körpəmin qanı yerdə qaldı. İdarə rəisi isə heç nə olmamış kimi öz işinə davam etdi".

Bu arada hələ də oğlunun ölümü ilə barışa bilməyən Qəndab ana söhbətimize qarışır:

"Onsuz da heç nə mənim balamı geri qaytarmayacaq. Amma onun ölümünə səbəb olan şəxslərin azadlıqda olması, balamın qanının yerdə qalması bizi daha da yandırır. Ailəmizin bütün sevinci, xoşbəxtliyi, ruzi-bərəkəti onunla getdi..."

İki ildir ki, ədalətsizlik qarşısında qalan çaresiz atanın feryadı ürək dağlayır: "10 il böyüdü-bəslədim oğlumun ölümü bir toyuğun ölümündən belə səssiz oldu. Elə bil heç insan ölme-

yib, heç bir faciə baş verməyib. Rasim Qasimov nəinki bir il, heç bir gün belə həbsxanada olmadı.

Dəfələrlə aidiyyəti orqanlara, o cümlədən ölkə başçısına, ombudsman Elmira Süleymanovaya, baş prokuror Zakir Qaralova ərizə ilə müraciət etmişəm. Lakin bu günədək heç bir nəticə olmayıb".

Cavanşir Məmmədov qeyd etdi ki, maddi imkanlı tuta bilməyib. Müxtəlif aidiyyəti orqanlara müraciət etsə də, əksəriyyət qurumlar məhkəmə qərarlarına qarşımadıqlarını əsas gətiriblər.

Samux Elektrik Şəbəkəsinin rəisi Rasim Qasimov isə barəsində çıxarılan qərar ədalətsizlik hesab edərək Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinə və Ali Məhkəməyə müraciət edib. Lakin hər iki məhkəmə Samux Məhkəməsinin çıxardığı qərarı yerində saxlayıb və ona daha ağır cəza təyin olunması xahiş olunub. Bildirilib ki, birinci instansiya məhkəmə kollegiyasının gəldiyi nəticə düzgün deyil: "Məhkəmə Rasim Qasimovun əməlinin peşmançılıq çəkəməsinə onun cəzasını yüngülləşdirən hal kimi göstərsə də bunun nə ilə sübut olunmasını əsaslandırmamışdır. İşin halları ilə müəyyən edilmişdi ki, Rasim Qasimov cinayəti hadisələrin təsadüfi axarı zəminində deyil, əksinə, uzun müddət ərzində işə vicdansız və ya laqeyd münasib-

bəti nəticəsində öz xidməti vəzifəsini yerinə yetirməyi və ya lazımı qaydada yerinə yetirməməsi nəticəsində törətməmişdir. Odur ki, məhkəmə Rasim Qasimovun ilk dəfə olaraq az ağır cinayət törətməsini cəzanı yüngülləşdirən hal kimi nəzərə almaqla haqlı olmamışdır. Eyni zamanda onun ciddi olmayan xəstəliyi də CM-in 70-ci maddəsinin tətbiqi üçün əsas sayıla bilməz. İşin halından da görünür ki, Qasimov məhkəmə məsuliyyətindən qorxaraq zərərçəkənlə barışıq əldə etmişdir".

Həmçinin Ali Məhkəmənin qərarında bildirilib ki, Gəncə Regional Elektrik Şəbəkə Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin Samux Elektrik Şəbəkəsində baş mühəndis, eyni zamanda şəbəkənin rəisi əvəzi kimi rəhbər vəzifədə qalıb işləməsi qanunun tələbinə zidd olmaqla gələcəkdə onun tərəfindən yeni cinayət törədilməsinə şərait yarada bilər.

Qeyd edək ki, Mülki-Prosessual Məcəllənin 357-ci və İnzibati Prosesual Məcəllənin 81-ci maddələrinə əsasən, birinci instansiya məhkəməsinin çıxardığı hökmdən 20 gün müddətində apelyasiya məhkəməsinə şikayət etmək olar. Lakin göründüyü kimi, zərərçəkmiş Cavanşir Məmmədov həmin müddəti ötürərək məhkəməyə müraciət etməyib. Bəs görəsən, oğul faciəsi yaşayan atanın yenidən məhkəməyə müraciət etmək şansı varmı?

"Hüquqi Dövlət" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, tanınmış hüquqşünas Muzəffər Baxış məsələ ilə əlaqədar "Yeni Müsavat" a açıqlama verib. Hüquq müdafiəçisi bildirdi ki, müddətin bərpası üçün zərərçəkən birinci instansiya məhkəməsinə ərizə ilə müraciət etməli və apelyasiya şikayəti üzrə təqdim etməlidir: "Əgər birinci instansiya məhkəməsi müddətin keçməsinə üzürlü hesab etsə və həmin müddəti bərpa etsə, bu zaman onun apelyasiya şikayətinə baxılması üçün müvafiq apelyasiya instansiyası məhkəməsinə göndərməlidir. Əgər müddət bərpa etməsə, onda o apelyasiya şikayəti verə bilməz. Amma müddətin bərpa edilməməsi qərarı ilə bağlı apelyasiya instansiyasına şikayət edə bilər".

□ **Xalidə GƏRAY**

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə **Azərbaycanda**, nə də **xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:**

- * **Cinsi zəiflik, meylin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək** (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * **Cinsi marağın və cinsi aktların azalması**
- * **Vaxtıdan tez toxum ifrazatı** (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * **Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)**
- * **Prostatitlər.** Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * **Prostat adenomasi** (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * **Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi** və ya **kiçilməsi**
- * **Qasıq-xayalıqda** sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * **Əvvəldən xarici cinsi üzvün** balaca olması
- * **Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi**
- * **Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi** (Peyroni xəstəliyi)
- * **Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı**
- * **Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)**
- * **Hormonal və iltihablı sonsuzluq** (kişilər və qadınlarda da)
- * **Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları**
- * **Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması**
- * **Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları**
- * **Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması**
- * **Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar**
- * **Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar**
- * **Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması**
- * **Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz**
- * **Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi**

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Bakıda ər arvadını boğub öldürdü

Yetirib. İlk məlumatla görə, hadisə qısqançlıq zəminində baş verib. Hadisəni törədən T. Kazimov saxlanılıb.

Faktla bağlı cinayət işi başlanıb, istintaq gedir.

Elan

Qəbələ rayonunun Vəndam kəndində gözəl bir meyvə bağı satılır. 60 sot sahəsi var, 86 ağac, qoz, şabalıd, qızıl əhmədi alması, fındıq, hamısı bar verir. Bağ dağ ətəyindədir, kvadratdır, qazi, işığı, suyu var. Çox gözəl bağıdır. Xeyir iş səbəbindən çox münasib qiymətə satılır.

Əlaqə telefonu: (070) 335-90-15.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gozləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Ronaldoya bir macal və 11 macar

Bu gecə "Avro-2016"da üçüncü turun son oyunları keçiriləcək və bütün 1\8 finalçılar məlum olacaq. Saat 21:00 F qrupunda Macarıstan - Portuqaliya və İspaniya - Avstriya oyunu başlayacaq. Saat 23:00-da isə E qrupunda İsveç - Belçika və İrlandiya - İtaliya oyunlarının start fiti veriləcək.

F qrupda favorit Portuqaliya və Avstriya, "zəif bəndlər" isə Macarıstan və İspaniya hesab olunurdu. İndi üçüncü tur ərəfəsi autsayder 2 xal toplamış Portuqaliya və cəmi 1 xala sahib Avstriya. Qrupun lideri isə 4 xalla macarlardır, onlardan sonra 2 xal toplamış İspaniya gəlir, Portuqaliya 3-cü, Avstriya isə sonuncu pillədə qərarlaşıb.

Növbəti mərhələyə daha yaxın olan macarlara bu gün heç-heçə kifayət edir. Bu nəticə olarsa, macarlar qrup lideri olacaqlar. Portuqaliyaya isə yalnız qələbə lazımdır. İspaniya Avstriyanı, Portuqaliya macarları yenərsə, ikinci yerin sahibi top fərqlərinə görə müəyyənləşəcək. Macarlar Portuqaliyanı udarsa, o zaman digər görüşlərin nəticəsindən asılı olmayaraq Santuşun komandası vətəne qayıdacaq olacaq, İspaniya heç-heçə etsə belə, 3 xalla növbəti mərhələyə yüksəlmək şansı qazanacaq. Avstriya udarsa, 4 xalla 2-ci yerin sahibi olacaq. Göründüyü kimi, kifayət qədər mürəkkəb vəziyyətdir və 4 oyunda heç-heçə nəticələrə görə bu qrupda ən yaxşı üçüncünün müəyyənləşdiriləcəyi real deyil.

İspaniya bu gecə sürpriz edə bilər

İspaniya "Avro-2016"nın debütantıdır. İspaniya AÇ-yə vəsiqə qazana bilməyən Hollandiya, eləcə də Türkiyə və Çexiya ilə bir qrupda yer alırdı. İspaniya seçmə mərhələyə ard-arda üç qələbə ilə başlamışdı. Komanda Türkiyə (3:0), Latviya (3:0) və Hollandiyaya (2:0) qalib gəlmişdi. İspaniya rəqiblərindən də ən az top buraxan komandadır.

Cəmi altı top. İspaniya müdafiə futbolu oynayır və yalnız uduzanda irəliliyə daha böyük güclə atılır. Baş məşqçi Lars Larqerbek 2012-ci ildən komandaya rəhbərlik edir və İspaniyanı qatıldığı ilk çempionatda növbəti mərhələyə yüksəlmək şansı qazandı. İspaniya tarixi uğura artıq imza atsa da, xeyli zəif nəticə göstərən Avstriya millisinə qalib gəlmək gücündədir. Macarlarla oyunda komanda görüşün bitməsinə 2 dəqiqə qalmışadək irəlilədi. Yalnız macarların güclü basqısı altında Birkir Sevarsson topu öz qapısına vurdu və qələbə əldə verildi. Komandanın aparcı oyunçusu Aron Qunnarsson macar-

Bu gecə "Avro-2016"da bütün 1\8 finalçılar məlum olacaq; Portuqaliya Macarıstana qalib gəlməyə, evə bilet sifariş verə bilər...

larla oyunda ikinci hissədə meydana daxil olub. 27 yaşlı oyunçu milli komandanın əsas lokomotivi. O, meydana istənilən mövqedə-müdafiədə, yarımmüdafiədə oynamağa qadirdir. Avstriya seçmə mərhələdə əla nəticə göstərsə də, Marsel Kollerin komandası "Avro-2016"da ilk oyunda macarlara 2:0 uduzdu. İkinci oyunda Portuqaliya ilə heç-heçə nəticə qeydə alınsa da, Vyana təmsilçilərinin çempionatda yaxşı hazırlaşmadıqları aydındır.

İspaniya ilə Avstriya indiyədək rəsmi görüşlərdə qarşı-qarşıya gəlməyiblər. Yalnız 2014-cü ildə komandalar arasında yoldaşlıq görüşü keçirilib və oyun 1:1 hesabı ilə başa çatıb. Maraqlıdır ki, bukmeyker kontorları bu gecəki qarşılaşmada qələbəni Avstriya millilərinə verirlər. Oyunun heç-heçə bitəcəyinə də inanlar çoxdur.

Ronaldoya nə olub?

"Portuqaliya Avropa çempionatında ilk final oyununu Macarı-

stana qarşı keçirəcək". Portuqaliya millisinin baş məşqçisi Fernando Santuş bugünkü oyun haqqında belə söyləyib. Bu sözlər təkcə oyunun gərgin olacağına işarə deyil, həm də çempionluğa əsas iddiaçılardan biri olan komandanın düşüncə vəziyyətinin östercisidir. Çünki çempionluq iddiasını ortaya qoymuş bir neçə komanda üçüncü tur ərəfəsi rahatlamışdı (məsələn, İspaniya və İtaliya) və 1\8 rəqibləri haqqında düşüncələri isə hələ növbəti mərhələ üçün çarpışır.

Portuqaliya millisinin yarımmüdafiəçisi Joa Moutinyo macarlarla oyunda qalib gələcəklərinə inandıqlarını deyib: "Biz Avstriya ilə əla oynadıq, təəssüf ki, üstünlüyümüzü qola çevirə bilmədik. Macarıstanla oyunda uğurumuza inanıram".

Portuqaliya və onun bu cür mühüm bir oyunda penalı da qapıya vura bilməyən ulduz oyunçusu Ronaldo haqqında ötən yazımda qeydlər etmişəm. Ronaldonun bu çempionatda bəxtinin bağlılığı

hiss edilir və bu gecə macarlar onu komandası ilə birgə evə göndərsə təəccüblənərdim. Portuqaliya qəzetlərinin xülasəsi ilə rus saytları vasitəsilə tanış olun, görün Ronaldonun komandaya gətirdiyi uğursuzluq haqqında nələr yazırlar.

Portuqaliyada nəşr olunan "Rekord" idman qəzetində Avstriya ilə oyundan sonra "Uğursuzluq" başlığı ilə çıxan yazıdan bəzi seçmələrə baxaq. Jurnalist Nunu Farinya yazır: "İnanmaq olmur. Portuqaliya daha 2 xal itirdi. Hücumların qolla nəticələnməməsi milli komanda üçün yenə pis sonluq oldu. Üstəlik, qapıya girməyən penaltı da...Portuqaliya millisində nə baş verdiyini izah etmək çətin. Portuqaliya birinci oyunda olduğu kimi rəqib qapısına yenə zərbələr vurdu, amma belə görünür ki, oyunçuların başında problemlər qalmaqdadır. (Başla vurulan zərbələr nəzərdə tutulur. N.S.)". Başqa bir jurnalist Bernardo Ribeyro komandanın taktiki planda yanlışlarına diqqət çəkir: "Portuqaliya 4-4-2 taktikasını seçib. Yalnız Ronaldonu hücumda tək saxlamaq taktikasını birinci oyundan sonra dəyişdilər. Villiam və Kuarejmanın oyuna daxil olması ilə sistemdə 4-3-3-ə dəyişdi. Halbuki Santuş bu taktika ilə komandanı heç yoldaşlıq görüşündə belə oynatmırdı".

Vitor Serpa isə Ronaldonun sönmə ulduzu haqqında belə yazır: "Meydanda bütün işlər pis gəndə yenidən dünyanın ən yaxşı futbolçusu adını almağı istəmək asan deyil. Ötürmələr alınmır, zərbələr alınmır, hətta topu qəbul etmək də. Bunun sonunda da penaltının vurulmaması. Ronaldo öyrəncəlidir ki, oyunun taleyini həll etsin. Amma bu dəfə o, oyunun taleyini rəqibin xeyrinə həll etdi. Ronaldoda nə baş verdiyini demək çətin".

Qeyd edək ki, Portuqaliya indiyədək Macarıstan millisi ilə 5 dəfə qarşılaşıb və bütün oyunlarda qalib gəlib.

İtaliya məsələni həll edib

E qrupunda 1-ci yerin sahibi artıq məlumdur və turun oyunlarından asılı olmayaraq İtaliyanı zirvədən düşürmək mümkün deyil. İş orasıdır ki, keçirdiyi hər iki oyunda qalib gələn "çəkməli ölək"nin komandası 6 xal toplayıb. Ona bu oyunda uduzsa belə, qrupda yalnız Belçika millisi çata bilər. 3 xalı olan Belçika qalib gəlsə, 6 xala sahib olacaq. Amma italyallara 0:2 hesabı ilə uduzduqları üçün onlar da irəli keçə bilməyəcəklər.

İtaliya oyun ərəfəsi xeyli rahatdır və məlumata görə, komandanın baş məşqçisi Antonio Konte bu gün meydana əsas və ehtiyat oyunçulardan ibarət qarışıq bir heyətə buraxa bilər. Konte 1\8 final ərəfəsi Buffonun, Daniel De Rossinin, Antonio Kandrevanı, eləcə də müdafiəyə istirahət verə bilər.

İtaliya bu çempionatda təşkilatmış oyun göstərir, rəqiblərin səhvlərini bağışlamır. Barçali, Bonuççi və Kelliniden ibarət "müdafiə trionu" hələ ki Buffonun qapısını toxunulmaz saxlaya bilər. İtaliyaya çempionluğa iddialı kimi baxmırdılar və indi o rəy dəyişdi hiss edilir. İtaliyanın rəqibi İrlandiyanın İsveçlə oyunda qazandığı cəmi bir xalı var. Son oyunda onlar Belçikaya 0:3 hesabı ilə məğlub olublar. Növbəti mərhələ arzusunun reallaşdırmaq üçün bu gün onlar qələbə qazanmalıdırlar ki, bunu müdafiə futbolunun ağası sayılan İtaliya ilə oyunda gerçəkləşdirmək çətin olacaq.

Bu komandalar arasında son 6 oyunda İtaliya ya qalib gəlib ya da hesab heç-heçə olub. Bu səbəbdən İrlandiyanın italyallara qalib gəlməsi real deyil.

Belçikaya gəlincə, İtaliyaya məğlubiyətdən sonra komanda özünə gəlib və ilk qələbəsinin qazanıb. Amma İsveçlə oyun asan olmayacaq. Çünki onlara da xal lazımdır.

□ Nazim SABIROĞLU

MUSAVAT

Son səhifə

N 136 (6457) 22 iyun 2016

Heyvanlara qeyri-adi saç düzümü

Tayvanda bir zooloqun sahibi ev heyvanları üçün qeyri-adi saç düzləri düşünməklə fenomenə çevrilib. Oy Six-cou adlı salon sahibi xüsusən it və pişiklər üçün aqilasız model hazırlayır. O, əsasən həmin heyvanların dərisinin üstündə müxtəlif kompozisiyalar həkk edir. Məsələn, kök bir ayı və ya zəbranın əksini. Onun dediyinə görə, ilk dəfə bu cür qeyri-adi saç düzlərini pişikləri hirsli görəndə düşünüb. Həmin anda düşünüb ki, onların dərisinin üstündə tüstü çıxan mənzərəni həkk etsə, bu, onların əsəbini daha yaxşı ifadə edəcək: "Sahibləri heyvanları bizə verib gedir. Sonra isə qayıdanda tamamilə fərqli bir heyvanla qarşılaşırlar. Özləri də deyirlər ki, biz çox kreativ işlər görürük".

"Daily Mail"-in yazdığına görə, bu cür saç düzlərinin qiyməti 20 dollardan başlanır. Usta bir heyvana təxminən 3 saatını sərf edir. Salonun siyasətinə görə, heyvanların dərisini heç vaxt rəngləmirlər.

Bu ölkədə xidmətçini 1150 dollara satırlar

Malayziyanın paytaxtı Kuala-Lumpurda bir çox küçələrdə divarlara vurulmuş elan İndoneziya ilə münasibətləri çox gərginləşdirib. Kuala-Lumpurdakı elanda deyilir: "İndoneziyalı xidmətçi satılır! Ucuz qiymət, sərfəli təklif! Bundan sonra ev işləriniz və mətbəxdə yemək bişirmək problemləriniz olmayacaq".

"Satışa çıxarılmış indoneziyalı xidmətçi üçün" 3500 rinqqit, yeni 1150 dollar tələb olunurdu. Bundan sonra isə facebook və twitter-də minlərlə malayziyalı həmin elanı yayıb, indoneziyalıları təhqir ediblər. İndoneziyanın XIN başçısı Marti Nataleqava malayziyalı həmkarına zəng vuraraq bu biabırçı olaydan çox sinirləndiyini bildirib: "İndonezi-

yılı olduğu iddia edilən adamın satışa çıxarılması biabırçılıq, rəzalətdir". İndoneziyanın əmək naziri

Dita Indah Sari isə Malayziyanın rəhbərliyindən olayla bağlı ən sərt və qəti tədbirlərin görülməsini tələb edib.

Günəş vannası qəbul edən qadınlar daha çox yaşayır

İsveçdəki Karolinska Universiteti Xəstəxanası və Lund Universiteti tərəfindən həyata keçirilən bir araşdırma nəticəsində məlum olub ki, tez-tez günəş vannası qəbul edən qadınlar bundan imtina edən həmcinslərindən 2.1 il daha çox yaşayırlar. 20 il boyunca 29 min 518 nəfər qadın üzərində aparılan araşdırma nəticəsində məlum olub ki, günəş vannası ürək və xərçəng xəstəliklərini çıxmaq şərtilə, digər xəstəliklərə yoluxma riskini azaldır. Araşdırmaya rəhbərlik edən doktor Pelle Lindqvist bildirib ki, günəşdən qaçmaq insanın həyatına siqaret qədər böyük və mənfi təsir göstərir. Günəş altında uzanmaq dəri xəstəlikləri riskini azaltsa da, ultrabənövşəyi şüalara məruz qalmaq dəri xərçənginə səbəb olur. İngiltərənin "Independent" qəzetinin xəbərinə görə, mütəxəssislər günəşə çıxmazdan 30 dəqiqə öncə günəş kremi sürülməsini məsləhət görürlər. Bundan başqa, günorta saat 11:00 ilə 03:00 arasında güclü günəş şüalarına çıxmaq məsləhət görürlər.

Kasıbların intellektual səviyyəsi 13 faiz azalır

Kasıblıq insanın bir çox xüsusiyyətlərini əldən alır. Belə ki, gündəlik olaraq kəsiblə mübarizə apararaq insanın dost çevrəsi və əqli qabiliyyəti azalır. Yaşam qayğılarını həll etməli olan şəxs təhsil, yeni iş yerlərinin tapılması ilə bağlı düşüncəsinin qarşısını alır. Bununla da onun düzgün olmayan qərarlar verməsinə, öz situasiyasını daha da pisləşdirməsinə səbəb olur. Amerikalı alimlərin gəldiyi bu nəticə "Science" jurnalında dərc edilib. Alimlərin yazdığına görə, yaşam dərdi insanların mütaliə və düşünmə qabiliyyətini də əldən alır. Belə ki, xərcləri artan, borc bataqlığında üzən, kreditlərini necə verməli olduğunu düşünən şəxsin intellektual səviyyəsi də 13 faiz aşağı düşür. Müəlliflər hesab edir ki, kasıbların durumunu yaxşılaşdırmaq üçün səfərbər olan xeyriyyə qurumları onların əqli qabiliyyətinin aşağı düşməsinə də bir çarə tapmalıdır. Bunun üçün bəzi kursların təşkili çıxış yolu kimi göstərilir.

QOÇ - Saat 16-ya qədər nəzərdə tutduğunuz planların böyük əksəriyyətini həyata keçirməkdə çətinliyiniz olmayacaq. Sevgi zəminində yeni mərhələyə qədəm qoyacaqsınız. Hətta pul da mümkündür.

BUĞA - Günün ümumi görüntüsü işlərinizin normal tərzdə cərəyan edəcəyinə əsas verir. Ailə zəminində mehribançılıq tənzimləyin! Müştərək fəaliyyətə başlamaq üçün uğurlu vaxtdır.

ƏKİZLƏR - Saat 13-ə qədər olan ərafə istisna olmaqla, qalan saatları yüksək əhval-ruhiyyədə başa vuracaqsınız. Doğmalarınızla mübahisə etməyin. Şəxsi büdcənizdə artım da gözlənilir.

XƏRÇƏNG - Əgər ixtiyarınızda olan bu ərafədən zövq almaq istəyirsinizsə, oturaq işləri məhdudlaşdırın. Çünki ulduzlar bürcünüzdə olduqca romantik səyahətlər, maraqlı qonaqlıqlar bəxş edəcək.

ŞİR - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə aktivliyinizi artırmağınız vacibdir. Bunun öhdəsindən gəlsəniz, ulduzlar sizə yardımçı olacaq. Günün ikinci yarısında hər mənada ehtiyatlı olun.

QIZ - Bu ərafə şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş yaratmaq üçün böyük əhəmiyyət kəsb edəcək. Boş dayanmaqdan əyləşməyi birleşdirib yalnız irəli getməlisiniz. İşiq ucu gələn bütün yollara baş vurun.

TƏRƏZİ - Bu gün yaxın ünsiyyətdə olduğunuz insanların əksəriyyəti problemlərinizin həllində böyük rol oynayacaq. Bu, çıxardığınız qərarlardan, atdığınız addımlardan birbaşa asılı olacaq.

ƏQRƏB - Nəzərdə tutduğunuz əksər sahələrdə irəliləyişə nail olacaqsınız. Həmkarlarınızla ünsiyyətdə obyektiv olun. Öz müsahibələrinizə bacardığınız qədər güzəştə gedin. Uzaq yola çıxmayın.

OXATAN - Mövcud sıxıntı və nigarançılığınızı aradan qaldırmaq üçün ətrafınızdakılar sizə yardımçı olacaqlar. Ümumiyyətlə, düşərli ərafədir. Günün ikinci yarısı qonaq getmək, səfərə çıxmaq olar.

OĞLAQ - Əgər qarşıdakı günləri səmərəli şəkildə başa vurmaq fikriniz varsa, bu gündən ciddi ölçü götürməlisiniz. Xeyallar qoyduğunuz düşüb real addımlar atın. Nəzərə alın ki, Ay bürcünüzdədir.

SUTÖKƏN - Müəyyən çalarlarına görə, bəxtinizə ziddiyyətli təqvim düşüb. Qarşılaşdığınız proseslərin inkişafı gah müsbət, gah da mənfi istiqamətə yönələcək. Uzaq səfərlərdən imtina edin.

BALİQLAR - Maliyyə məsələlərində uğurlarınız mümkündür. Axşamı hansısa məclisdə keçirməyiniz daxili nigarançılığınızı azaldacaq. Qonşu və qohumlarla münasibətləri məcrasından çıxarmayın.

Qoroskop

(22 iyun)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Gələcəkdə banan kartofu əvəz edəcək

BMT-nin Ərzaq Təhlükəsizliyi Komitəsi yeni bir araşdırmanın nəticələrini ortaya qoyub. Nəticələrə görə, yaxın illərdə milyonlarla insanın əsas qida maddəsi banan olacaq və bununla da kartofun yerini tutacaq. Ən rahat soyuq iqlimlərdə yetişən kartofun istehsalı sırf global istehlama görə zərər alacaq. Mütəxəssislər bu səbəbdən düşünür ki, iqlimdəki dəyişikliklər sayəsində hazırda kartof yetişdirən ölkələr bundan sonra kartofa keçəcək. Sənədi hazırlayan professorlardan Filip Thornton, BBC-yə açıqlamasında deyib ki, "Bu, sehirli bir çıxış yolu deyil. Amma temperaturun yüksəldiyi bölgələrdə banan yetişdirmək yaxşı çıxış yoludur". Bundan başqa, ən kalorili üç dənəli bitkinin - darı, un və buğdanın istehsalı da gələcəkdə azalacaq.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750

"Yeni Musavat"-in kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.